

Grau de Comunicació

Periodisme en temps de protestes

Estudi sobre el tractament informatiu a la post-sentència del «procés»

*Anàlisi dels programes **La Noche en 24 horas (RTVE)**
i **Bàsics (Betevé)**.*

Treball Final de Grau

Joan Ramon Viedma Martinez

Tutor: Ernest Benach i Pascual

Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Juny 2020

Grau de Comunicació

Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació

2^{on} semestre 2019-20 – *Treball final de Grau*

Joan Ramon Viedma Martínez

Agraïments

A mis padres, por nunca dejar de creer en mí;

a mi hermana, por regalarme su sabiduría;

a mi pareja, por no dejar nunca de mirarme con los mismos ojos;

a mis amigos, por el apoyo incondicional que me han demostrado siempre, y,

a mi tutor, por la orientación y su implicación en esta investigación.

RESUM:

El present treball estudia les característiques principals d'un mateix relat informatiu entre *La Noche en 24 Horas* (RTVE) i el programa *Bàsics* (Betevé) amb motiu dels dissidents enquadraments noticiables que van esdevenir a les manifestacions i aldarulls a causa de la sentència del «procés», a Barcelona. En altres intencions, es pretén establir uns paràmetres d'anàlisi que ens permetin aconseguir un coneixement profund de les característiques particulars dels dos programes informatius que analitzen l'actualitat política i social del país, primer, per avaluar els criteris d'objectivitat periodística per mitjà dels elements audiovisuals diegètics i les rutines de producció periodística en situacions de protestes.

Paraules clau: agenda-setting, framing, objectivitat periodística, periodisme audiovisual, tractament informatiu en directe, tractament informatiu dels periodistes.

ABSTRACT:

The present work studies the main characteristics of a same informative story between La Noche en 24 Horas (RTVE) and the program Bàsics (Betevé) on the occasion of the dissident news frames that occurred during the demonstrations and riots due to the sentence of the «process», in Barcelona. In other intentions, it is intended to establish some parameters of analysis that allow us to achieve a deep knowledge of the particular characteristics of the two news programs that analyze current political and social issues from the country, first, to evaluate the criteria of journalistic objectivity through the elements diegetic audiovisuals and journalistic production routines in protest situations.

Key-words: *agenda-setting, framing, journalistic objectivity, audiovisual journalism, live information treatment, journalists' information processing.*

Índex de continguts

1. Introducció.....	8
2. Objectius.....	10
1.3. Marc teòric general.....	11
1.3.1. Aproximació a l'estudi de les influències en comunicació.....	11
1.3.2. Concepte d'esfera pública.....	13
1.3.3. La teoria de l'establiment de l'agenda: <i>agenda-setting</i>	15
1.3.4. La teoria de l'enquadrament: el <i>framing</i>	18
1.3.4.1. El <i>gatekeeper</i> o seleccionador de notícies.....	19
1.3.4.2. L'estat de la qüestió entre l'ètica i l'objectivitat periodística.....	21
11.3. Marc teòric específic.....	24
11.3.1. L'evolució dels programes informatius.....	24
11.3.2. Programes d'actualitat i de debat.....	26
4. Claus del context històric i cultural en el <i>Procés Català</i>	28
4.1. Els fets.....	28
4.2. La sentència del <i>procés</i>	29
4.3. El paper dels ciutadans: mobilitzacions a Barcelona arran la sentència.....	32
5. Metodologia.....	33
5.1. Justificació dels programes informatius d'anàlisi.....	33
5.1.1. La Noche en 24 horas (Canal 24 horas, RTVE).....	34
5.1.2. Programa Bàsics (Canal Betevé).....	35
5.2. El volum de les mostres i la selecció final.....	36
5.3. Paràmetres d'anàlisi.....	39
6. Resultats.....	43
6.1. <i>La noche en 24 horas</i> i <i>Bàsics</i> , dimarts 15 d'octubre de 2019.....	43
6.2. <i>La noche en 24 horas</i> i <i>Bàsics</i> , dimecres 16 d'octubre de 2019.....	48
7. Conclusions.....	54
7.1. <i>La noche en 24 horas</i> (Canal 24h, RTVE).....	54
7.2. <i>Bàsics</i> (Betevé).....	57
7.3. Dos programes, dues estratègies.....	59
8. Bibliografia.....	62
9. Bibliografia web.....	64
10. Annex.....	66

Índex de taules

Taula 1: Quadre resum de la sentència del procés.....	30
Taula 2: Fitxa tècnica La Noche en 24 horas.....	35
Taula 3: El volum de les mostres a La Noche en 24 horas.....	36
Taula 4: El volum de les mostres a Bàsics.....	37
Taula 5: Selecció final de les mostres a La Noche en 24 horas.....	37
Taula 6: Selecció final de les mostres a Bàsics.....	38
Taula 7: Esdeveniments periodístics analitzats el 15 d'octubre de 2019.....	39
Taula 8: Esdeveniments periodístics analitzats el 16 d'octubre de 2019.....	40
Taula 9: Evolució de la programació a La Noche en 24 Horas (RTVE).....	55
Taula 10: Evolució de la programació a Bàsics (Betevé).....	57
Taula 11: Confrontació entre les fonts informatives de RTVE i Betevé.....	60
Taula 12: Evolució de l'emissió en directe a RTVE i Bàsics.....	61

Índex de figures

Figura 1: Anàlisi de l'agenda del 15 d'octubre de 2019.....	38
Figura 2: Anàlisi de l'agenda del 16 d'octubre de 2019.....	38
Figura 3: Núvol de paraules a partir de la freqüència del corpus lingüístic de RTVE.....	56
Figura 4: Núvol de paraules a partir de la freqüència del corpus lingüístic de Bàsics.....	59

Índex d'imatges

Imatge 1: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 RTVE (15/10/19).....	66
Imatge 2: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 RTVE (15/10/19).....	67
Imatge 3: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 RTVE (15/10/19).....	68
Imatge 4: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 RTVE (15/10/19).....	69
Imatge 5: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 RTVE (15/10/19).....	70
Imatge 6: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 Betevé (15/10/19).....	71
Imatge 7: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 Betevé (15/10/19).....	72
Imatge 8: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 Betevé (15/10/19).....	72
Imatge 9: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 Betevé (15/10/19).....	73
Imatge 10: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 Betevé (15/10/19).....	73

Imatge 11: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 RTVE (16/10/19).....	74
Imatge 12: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 RTVE (16/10/19).....	75
Imatge 13: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 RTVE (16/10/19).....	75
Imatge 14: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 RTVE (16/10/19).....	76
Imatge 15: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 RTVE (16/10/19).....	76
Imatge 16: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 Betevé (16/10/19).....	77
Imatge 17: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 Betevé (16/10/19).....	79
Imatge 18: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 Betevé (16/10/19).....	80
Imatge 19: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 Betevé (16/10/19).....	81
Imatge 20: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 Betevé (16/10/19).....	83

1. Introducció

El 14 d'octubre de 2019 el Tribunal Suprem va sentenciar a penes d'entre 9 i 13 anys de presó a nou dels dotze líders independentistes condemnats per sedició, en un judici comunament conegut com a *judici del «procés»*. Començava per a la comunitat autònoma catalana una setmana plena de protestes —especialment a Barcelona— protagonitzades per les plataformes Tsunami Democràtic (TD) i els Comitès de Defensa de la República (CDR) i les entitats sobiranistes Assemblea Nacional Catalana (ANC) i Òmnium Cultural (OC).

Amb l'objectiu de mostrar un suport polític als condemnats per sedició pel seu paper en el Referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre de 2017 i la proclamació de la República Catalana de 27 d'octubre del mateix any, es van produir una sèrie d'esdeveniments antagònics; d'una banda, disturbis violents (com barricades i enfrontaments contra els agents antidisturbis), i, d'altra banda, manifestacions pacífiques congregades a la ciutat de Barcelona.

Els mitjans de comunicació d'àmbit públic, influenciats pels poders institucionals com a garantia a la precisió i l'exactitud d'una democratització informativa plural, es van ocupar de desplegar una extraordinària cobertura televisada —diària i en directe— sobre els episodis de violència que es vivien a les diferents parts de la ciutat comtal; deixant de costat presumiblement altres aspectes també rellevants per als teleespectadors.

De fet, una de les formes en què la realitat s'ofereix al coneixement, propi de les societats desenvolupades, és a través de la construcció dels relats periodístics que ens brinden els mitjans de comunicació. Però, és aquest relat un reflex íntim de la realitat? Per a Lippmann (1990) ja li era clar que hi havia tantes notícies com a versions de la realitat, per la qual cosa ens apropa a la idea que els mitjans no són objectius, doncs les notícies s'elaboren a partir de diversos indicadors estratègics procedents de la producció del format o la selecció i elaboració de les notícies.

És aquí on radica el nostre interès per a desenvolupar una dissertació acadèmica que ens permeti establir una visió panoràmica i precisa *stricto sensu* entre els diferents models d'enquadraments noticiables que obeeixen dues cadenes de televisió pública a

Espanya, d'un mateix tractament informatiu. Per això centrem la nostra anàlisi en dos programes de debat públic que analitzen l'actualitat social i política, *La Noche en 24 Horas* (RTVE)—cadena de televisió pública d'àmbit estatal— i el programa *Bàsics* (Betevé)—cadena de televisió pública d'abast local—, amb motiu dels dissidents relats periodístics que van ser notícia a la manifestació convocada enfront de la Delegació del Govern, el 15 d'octubre de 2019, i les protestes a la Conselleria d'Interior, el 16 d'octubre de 2019.

Per tant, es pretén confrontar totes dues cadenes de televisió pública sotmetent-los a una radiografia que ens permetin qüestionar els criteris d'objectivitat periodística a través de les característiques particulars d'ambdós programes, doncs els periodistes es van veure obligats a trobar un equilibri informatiu entre aportar informació en directe al telespectador sense caure en el parany de la subjectivitat i l'espectacularització dels fets.

Amb tot, per a aconseguir l'objectiu principal, i també els objectius específics, hem dividit el treball en cinc blocs diferenciats. El primer bloc que acollim és el *marc teòric*, dividit en dos grups (i) el *marc teòric general*, on es pretén recollir les principals perspectives dominants que han tractat la influència i els efectes dels mitjans de comunicació de masses i (ii) el *marc teòric específic*, on s'emmarca els orígens, l'evolució i les principals característiques dels programes informatius d'actualitat política i social del nostre país.

El segon bloc té la pretensió de projectar i d'aportar les claus del context històric i cultural del denominat «procés català» fent èmfasi sobretot a les derivacions de la sentència del *procés*.

El gruix del nostre treball es troba en els blocs cinquè, sisè i setè respectivament. Primer s'emprèn la *metodologia* d'investigació mitjançant la creació d'uns paràmetres d'anàlisi que ens permetin aproximar-nos als indicadors particulars dels continguts informatius dels programes. Més endavant trobem els *resultats* de la investigació en forma de representació gràfica, i, finalment, les *conclusions* que tenen com a objectiu final trobar una reflexió canònica que ens esclareixi la interpretació mediàtica i la realitat informativa dels programes *La Noche en 24 Horas* i *Bàsics*.

2. Objectius

La nostra recerca s'articula per mitjà d'un objectiu principal i, al seu torn, es divideix en 8 objectius específics que enumerem a continuació:

Objectiu principal:

1. Analitzar i comparar el tractament informatiu dels mitjans de comunicació, tant d'àmbit estatal com local, davant la cobertura televisada dels episodis de violència i de protestes per la sentència del *procés*, els dies 15 i 16 d'octubre de 2019, a Barcelona.

Objectius específics:

- 1.1. Avaluar la rellevància atribuïda per cada cadena i mesurar la importància que se li va concedir a uns temes noticiables enfront d'uns altres;
- 1.2. Comparar els enquadraments que van ser notícia respecte al mateix tractament informatiu;
- 1.3. Examinar el paper dels mitjans televisius en la gestió i difusió davant les situacions de protestes;
- 1.4. Valorar el treball dels professionals de la comunicació per personalitzar les notícies amb la finalitat de capturar l'interès de l'audiència;
- 1.5. Reconèixer el paper dels mitjans de comunicació com a grans constructors d'agenda;
- 1.6. Constatar la dimensió i la importància de la comunicació d'institucions públiques, en context de les protestes a la post-sentència a Barcelona;
- 1.7. Conèixer les principals característiques dels programes de televisió, els elements audiovisuals preponderants i les rutines de producció periodística en directe, i
- 1.8. Analitzar els criteris que influeixen en la selecció de les notícies.

I.3. Marc teòric general

El present apartat destaca l'influx teòric a través dels mitjans de comunicació de masses i la seva contribució a la construcció de l'opinió pública legitimada, mitjançant un repàs dels principals corrents de pensament *ca.*, del segle XIX i XX a Europa i els Estats Units, que tenen com a punt de partida el desenvolupament de les primeres societats industrials. Reconstruïm els fonaments d'un *contínuum* multidisciplinari i les aportacions entre les diverses perspectives dominants que han tractat la influència i els efectes dels mitjans de comunicació de masses en la ciutadania.

I.3.1. Aproximació a l'estudi de les influències en comunicació

Ha estat matèria de discussió per un ampli sector intel·lectual el fet d'esclarir quin ha estat el recorregut de la influència dels mitjans de comunicació de masses enfront de la ciutadania. Per aquest motiu, diferenciem dos paradigmes dominants fent especial èmfasi a la seva varietat contextual com a referència.

Al llarg de la història de la societat, la recerca a l'estudi d'influències ha analitzat com els éssers humans s'han servit de diversos desplaçaments per a respondre a les necessitats orgàniques d'un moment determinat, és a saber, la necessitat d'idealitzar per a comunicar i, naturalment, constituir la comprensió de la vida social.

Aquest procés, segons Busquet i Medina (2013), no ha estat tènue. Mentre que la racionalitat humana anava obrint-se pas; això és, la interpretació de la realitat, la globalització de les idees ha estat objecte de pertorbació dels règims més dictatorials de la història de la humanitat que *per se* van veure perillar l'*statu quo* amb qualsevol dels corrents comunicatius.¹

Així, mentre que en la conjuntura parisenc de finals del segle XVIII i principis del XIX existia un distanciament respecte a la racionalitat [mono]lògica absolutista, a Gran Bretanya la proximitat per les noves maneres de produir i ordenar la societat

¹ Conferiu[-ho amb] BUSQUET, J; MEDINA, A. (2013) «Sociologia de la comunicació» a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC: B-19.174-2013 Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta: 05/04/2018]. Recuperat de: <http://cvapp.uoc.edu/autors/MostraPDFMaterialAction.do?id=205206>

tradicional van proposar la maduració d'un pensament contemporani. En efecte, l'abandonament del terme «tradicional» vindrà amb l'aparició de les primeres figures intel·lectuals interessades en la influència dels mitjans de comunicació (*cfr.*, *ibíd.*, sobretot, 2013: 23-44) i l'impacte dels missatges en períodes d'entreguerres.

Un primer paradigma comunicatiu que conforma després de finalitzar la Primera Guerra Mundial dominava la idea que els mitjans de comunicació posseïen grans efectes directes al públic i, per consegüent, en la formació de l'opinió pública. El paradigma de Lasswell [(1927); citat a BUSQUET I MEDINA, 2013] comprenia —com Walter Lippmann reconeix entorn l'efecte de la propaganda bèl·lica— que els emissors posseïen un poder persuasiu enfront d'una audiència passiva. El model hipodèrmic de Laswell atribueix la manipulació dels missatges dels mitjans de comunicació de masses com a orquestres dominants, limitant-se la “voluntat de les persones, en les seves concepcions i en els seus comportaments”.²

Des de l'aparició d'aquests estudis d'influència s'ha qüestionat la representativitat democràtica que tenen els individus respecte a la construcció de l'opinió pública. Això ha donat lloc a una confrontació teòrica per part d'aquells autors la influència del qual els mitjans de comunicació reconeixen al públic la *capacitat* de formar una opinió pública constituent (*apud.* CASTELLS & HABERMAS, 2013: 170)³ i d'aquells partidaris que, per contra, atribueixen efectes "narcotitzants" a la comunicació de masses (RODRIGO ALSINA & ESTRADA ALSINA, 2015a: 28-29), limitant-se per tant la participació i la interacció dels assumptes socials.⁴

És sobre la base d'aquest últim model que Walter Lippmann manté una visió desesperançadora si atenem el context social des del qual construeix la seva anàlisi —noti's que Lippmann escriu la teoria de la democràcia i la construcció de l'opinió pública en períodes d'entreguerres, i està sent testimoni de la caiguda d'algunes democràcies, com el bloc soviètic—.

² Verbatim. *Ibíd.*, (2013: 137).

³ *Loc. cit.*, a: BUSQUET, J & MEDINA, A. (2013: 170).

⁴ RODRIGO ALSINA, MIQUEL & ESTRADA ALSINA, A. (2015a). La perspectiva crítica de les teories de la comunicació, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

Parafrasejant les idees de Busquet i Medina (2013) hem d'atendre a les dues idees principals que aquí ens interessin, sobre la base de l'estudi de Lippmann (1922) de l'opinió pública i els efectes dels mitjans de comunicació, doncs:

1. El món modern és incompreensible a causa de l'arbitrarietat pel qual els mitjans de comunicació tracten la realitat i, consegüentment, els individus es troben en un estat de «desencantament» per a exercir una crítica comprensible (s.v., BAUMAN, 1970). Això significa que,
2. [E]l model que ve perseguint Lippmann passa per la constitució d'un determinat elitisme democràtic, és a dir, és el poder polític l'influent —i no la ciutadania— capaces de dominar les qüestions claus de l'esfera pública.

El pànic que va provocar Orson Welles amb la invasió marciana fictícia marca el segon paradigma comunicatiu, liderat per Paul Felix Lazarsfeld (1994) on arriba a constatar que els missatges mediàtics són canalitzats pels mitjans de comunicació. Per a Lazarsfeld, els efectes dels mitjans de comunicació són limitats (BUSQUET & MEDINA, 2013: 20; RODRIGO ALSINA & ESTRADA ALSINA, 2015a: 31 i 32); en altres paraules, els mitjans de comunicació no produeixen impactes tan influents com sí que es creia anteriorment, sinó que ajuden a modelar les idees preestablertes i, per extensió, proporcionen instruments necessaris als ciutadans per a estar ben informats.

I.3.2. Concepte d'esfera pública

Des de fa aproximadament seixanta anys Jürgen Habermas ve promovent una *concepció* dels processos de comunicació com a condició necessària per al desenvolupament de les democràcies a les societats contemporànies. L'esfera pública habermesiana, inspirada en la concepció de l'esfera pública grega d'Arendt, té com a origen els moviments culturals i intel·lectuals de l'època de la Il·lustració, amb motiu de l'auge econòmic que s'estenia per Europa, el desplaçament de la religió cap al racionalisme de l'home, el desenvolupament industrial i, com a tal, les innovacions tecnològiques del moment.

En una entrada del llibre *Esfera pública y democracia: una síntesis de las ideas de Arendt y Habermas*, de l'autor Pedro Macías (2018), es pot constatar el fet que la classe burgesa d'Anglaterra s'anunciava com l'única representant de l'opinió pública, doncs *de facto* tenien accés al coneixement i així ho il·lustraven gràcies a fòrums i espais públics de debat, on predominava la participació i la interacció d'aquells temes els quals suscitaven un interès comú entre el conjunt burgès i l'Estat. O sia, es constituïa una xarxa de postures entre els assumptes específics que mediàticament donava molt de què parlar (MACÍAS RODRÍGUEZ, 2018).⁵

“Las estructuras de comunicación de la esfera pública permiten al público asumir la responsabilidad de la formación de la opinión pública y le alivian de la necesidad de tomar decisiones políticas, quedando aplazadas y reservadas a las instituciones encargadas de tomarlas. En este sentido, las opiniones focalizadas del público son el resultado del desarrollo de informaciones y razones que se convierten en opinión pública por la forma como se producen y por el amplio asentamiento en el que se sustentan”. (Macías Rodríguez, 2018: 82 § 5)⁶.

No obstant això, en la mesura que Habermas fa seves les renovades concepcions del terme «societat de masses», l'esfera pública és [re-]formula amb l'aparició del capitalisme com a nova forma econòmica en tant que mitjans de comunicació es vinculen sobre la possibilitat de fer fructificar capital, i, per descomptat, obtenir interessos propis (BUSQUET & MEDINA, 2013: 45-58; MACÍAS RODRÍGUEZ, 2018: 95).

Aquest escenari suposa parlar de nou que els *mass media** són determinants per a l'estructuració social, i això significa d'entrada que la funció dels mitjans és el de vigilància, ja que els polítics utilitzen els mitjans de comunicació com a instrument de poder i amb criteri de conformar l'“ús de la raó supeditada per un oligopoli econòmic, financer i mediàtic” (RODRIGO ALSINA & ESTRADA ALSINA, 2015b: 37)⁷.

⁵ MACÍAS RODRÍGUEZ, P. (2018). *Esfera pública y democracia. Una síntesis de las ideas de Arendt y Habermas*. Barcelona, Editorial UOC. ISBN: 9788491801962.

⁶ Citem per any de publicació de l'obra i número de paràgraf.

* Al llarg del treball utilitzem indistintament els termes «mitjans de comunicació de masses» i «*mass media*»

⁷ RODRIGO ALSINA, MIQUEL & ESTRADA ALSINA, A. (2015b: 37). *La perspectiva funcionalista de les teories de la comunicació*, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

Entenem que el líder polític es presenta al mitjà de comunicació de masses com un producte que espera ser consumit per una gran audiència passiva, de caràcter vertical, atorgant solament el potencial informatiu que els ciutadans necessiten per a guiar-se a si mateixos.

En síntesi, els aspectes anteriorment destacats interessen a Busquet i Medina (2013: 174 i *seg.*) en la manera que es destaca avui dia la influència entre la presa de decisions dels actors socials, institucions i pressions de grups dintre de la societat que participen en l'esfera pública. Més ben dit:

- a. “Els grups d'interès i els moviments socials”, estaríem parlant de la pluralitat social d'un determinat grup, que té com a finalitat sotmetre influència en la presa de decisions del Govern, com *v. gr.* reunions institucionals o expressant-se en mobilitzacions ciutadanes;
- b. “Líders d'opinió”, que desenvolupa la seva influència en el seu àmbit de coneixement i es caracteritza per prestar un servei informatiu a la comunitat pel qual genera climes d'opinió;
- c. “Els polítics”, que han d'influir en les creences i actituds de la conducta dels ciutadans. Aquesta conducta ha de venir precedida per la imatge del candidat el qual emprarà els instruments de persuasió i el màrqueting polític per a la construcció de la identitat visual, i
- d. “Els mitjans de comunicació”, que configuren un nou espai d'esfera pública la qual connecta els temes dels debats públics a la ciutadania. Endemés, configuren el posicionament de les notícies mitjançant la percepció i la selecció dels assumptes de més importància enfront d'altres.

I.3.3. La teoria de l'establiment de l'agenda: *agenda-setting*

Una de les maneres en què es mostra la capacitat de la transformació esmentada entorn de la investigació dels mitjans de comunicació de masses i la seva influència en els assumptes de discussió pública ve fortament marcada pels resultats d'un estudi que es va donar sobre l'evolució del vot entre els ciutadans indecisos, a les eleccions presidencials de 1968 a *Chapel Hill* (North Carolina, Estats Units.).

El que és peculiar d'aquesta posició és que amb ella Maxwell McCombs i Donald Shaw (1972) refusen la idea del ciutadà «desinformat» en referir-se que els *mass media* no posseeixen efectes absoluts en ells (*vid., supra.*, nota 2), sinó que més aviat la seva hipòtesi apunta a establir una correlació entre els temes de gran preocupació de la ciutadania, l'agenda política com a objecte de legislació i l'agenda dels mitjans.⁸

A aquest corrent d'estudi se'l denomina la teoria de l'establiment de l'agenda (*agenda-setting*, en anglès) i estudia el fenomen de l'opinió pública a través de la “*transferència de la rellevància*” de certs assumptes respecte a uns altres (MCCOMBS, 2006: 32), i seleccionar aquells més representatius que seran els que passaran a formar part del debat públic.

L'agenda mediàtica ha resultat força representativa quant a les imatges del món que adopten els mitjans de comunicació a la ment dels ciutadans. En aquest sentit, l'enfocament de les cobertures informatives vindrà formalitzat «en part pels efectes de l'establiment de l'agenda, però només en conjunció amb la rellevància psicològica que presenten els temes de l'agència mediàtica per als membres del públic» (traducció pròpia, MCCOMBS, 2006: 121).

D'aquesta premissa es desprèn que l'imaginari col·lectiu vindrà supeditat en tant la transcendència de la noticiabilitat del tema i la seva repetició, dit en altres paraules, un assumpte anòmal —com pogués ser una crisi social o un conflicte polític— seguirà un filtre més intens que d'*altres* temes de menys abast.

Per a Miquel Rodrigo i Anna Estrada —enfront de McCombs— l'impacte que té l'agenda pública i, en particular, l'"experiència personal dels individus" (2015a: 40) també contribueix en els efectes de la configuració de l'agenda política i l'agenda mediàtica⁹, i això significa d'entrada que (i) el paper dels actors socials com la família o el nivell d'educació pot ser determinant per a fixar l'agenda del públic, per tant (ii) contra major sigui la necessitat d'orientació d'un individu sobre un assumpte en

⁸ MCCOMBS, M. (2006). Estableciendo la agenda. El impacto de los medios en la opinión pública y en el conocimiento. 290 p. Barcelona: Paidós. ISBN: 8449318696 9788449318696.

⁹ *Op. cit.*, a: RODRIGO ALSINA, MIQUEL & ESTRADA ALSINA, A. (2015a: 40).

concret —i particularment quan el coneixement del tema no és experiencial per a aquest—, més probable serà que el públic prengui atenció.

Els mitjans de comunicació no sols jerarquitzen els temes de l'agenda a les audiències perquè aquestes les assumeixin, sinó que també emmarca la rellevància dels temes, a través del que McCombs denomina el segon nivell d'evolució de la teoria, o popularment coneguda com l'*agenda d'atributs*.

Des de l'òptica d'en Toni Aira (*et. al.*, 2019) l'agenda dels atributs va més enllà de transferir la rellevància de determinats assumptes a l'esfera pública i proposa que els mitjans de comunicació atorguen aspectes i perspectives a l'audiència i, per tant, arguments convincents que augmenta o mitiguen els efectes de la fixació de l'agenda.¹⁰ Per la seva banda, McCombs (2006) opina que:

“[C]uando las agendas de atributos de los medios y el público incorporan tonos afectivos, además de los atributos sustantivos [*com l'educació, l'economia, les finances o la religió*], esas imágenes de los objetos en las informaciones pueden transmitir fuertes emociones y sentimientos, es decir, opiniones”. (Maxwell McCombs, 2006: 230 § 6).

D'aquí el fet que aparegui la idea que la comunicació política desenvolupi una estreta construcció amb l'agenda dels mitjans informatius [*agenda-building*]. L'agenda dels mitjans rep una alta influència per part de l'agenda política en un procés de [retro]alimentació, no solament de construcció dels temes [*issues*], sinó també de problemes o qüestions claus [*topics*] que els líders polítics presten inclinació.

Així mateix, la comunicació política ha desenvolupat eines estratègiques per a aquesta fi, com el fet de desenvolupar un to positiu, negatiu o neutre en les descripcions dels líders polítics, amb la finalitat d'articular els missatges i retenir l'interès dels mitjans de comunicació de masses.

¹⁰ AIRA, T. (*et.al.*, 2019). La comunicació política. 104p. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035 (Barcelona). Editorial UOC.

I.3.4. La teoria de l'enquadrament: el *framing*

Hi ha autors que han centrat els seus esforços a plasmar que els *mass media* també contribueixen a l'hora d'emmarcar la realitat immediata dels assumptes i/o matèries d'àmbit social. Per a Rodrigo Alsina la realitat de la vida quotidiana és, si més no, configurada mitjançant un "món intersubjectiu" —de percepcions cognitives— compartit amb altres actors socials mitjançant el compromís cooperatiu (RODRIGO ALSINA & ESTRADA ALSINA, 2015c).¹¹

Existeix un corrent teòric que ha estat incorporat a l'estudi d'aquest treball per tractar els efectes dels mitjans en relació amb la percepció de l'individu. Sens dubte, ens referim a l'estudi de l'enquadrament (*framing*, en anglès.) liderat per Erving Goffman, que se centra fonamentalment en *com* els mitjans de comunicació perceben els diferents esquemes interpretatius i amb *quin* enfocament propaguen els arguments.

Particularment, la teoria del *framing* afirma que els mitjans de comunicació seleccionen aspectes de la realitat (percebuda pels subjectes) i els dota de més rellevància dins del missatge que en uns altres. Alguns autors ja citats al llarg d'aquest treball postulen que la teoria del *framing* és equivalent al segon nivell de la teoria de *l'agenda-setting* (*cfr.*, MCCOMBS, 2006: 167 i *seg.*) i d'altres veuen diferències més que clares per a desplaçar-ho a un terme disciplinari més independent (VICENTE & LÓPEZ, 2009).¹²¹¹³

Per a entendre aquest corrent, és crucial sostenir una visió predominant en els aspectes ideològics i valoratius del professional de la informació, o, en contra, al mitjà. A tall d'exemplificació, quan el periodista construeix una notícia està realitzant un

¹¹ RODRIGO ALSINA, MIQUEL & ESTRADA ALSINA, A. (2015c). La perspectiva interpretativa de les teories de la comunicació, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

¹² ARDEVOL-ABREU, A. (2015): "Framing o teoría del encuadre en comunicación. Orígenes, desarrollo y panorama actual en España". Revista Latina de Comunicación Social, 70, pp. 423 a 450. DOI: 10.4185/RLCS-2015-1053. Veure enllaç: [en línia]. Recuperat de: <<http://www.revistalatinacs.org/070/paper/1053/23es.html>>

¹³ VICENTE MARIÑO, M & LÓPEZ RABADÁN, P. (2009). Resultados actuales de la investigación sobre framing: sólido avance internacional y arranque de la especialidad en España". Revista ZER (vol. 14, núm. 26).

esforç intrínsec de la realitat que cobreix de manera particular la presentació d'un assumpte noticable.

O sia, de totes les perspectives que pot contenir un esdeveniment, el periodista —a través de les tècniques narratives que li confereixen o per pressions del mitjà— interpreta la realitat d'un esdeveniment, fixa un atribut, emmarca un angle determinat de la notícia i l'entrega de manera personalitzada a l'audiència, generant multitud(s) d'esquemes interpretatius que influiran en l'opinió pública.

I.3.4.1. El *gatekeeper* o seleccionador de notícies

Hi ha temes de debat comprensiblement fàcils d'exercir influència en l'opinió pública perquè en general coincideixen amb la principal preocupació de la ciutadania (per exemple, els assumptes econòmics i socials) la qual és dona una cobertura informativa rellevant en tant com es tracta aquests assumptes, triats pels seleccionadors de notícies o majorment coneguts com els *gatekeepers* (Kurt Lewin, 1947).

A grans trets, els *gatekeepers* solen posicionar-se'n en els llocs més alts jeràrquicament—sia els caps de secció o directors d'un mitjà de comunicació— i tenen el poder de decidir sobre les temàtiques que treballen els redactors del mitjà. Segons Toni Aira (2019: 33) recollim tot seguit les principals funcions dels *gatekeepers*:

1. “Distingir quins temes són interessants [*periodísticament*] dels que no ho són”;
2. “Determinar el temps o l'espai que ocuparà”;
3. “Determinar la importància que ha de donar-se'n a cada ítem o el gènere periodístic amb què haurà de ser tractat”, i
4. Per tant, els *gatekeepers* són els veritables constructors de l'agenda en el context mediàtic i polític, i són aquests professionals de la comunicació els que certament influeixen en els mitjans de comunicació a les seves audiències.

Val a dir, però, que els seleccionadors de notícies poden rebre influències derivades d'altres factors¹⁴, que, per a Toni Aira (2019: 34) aquestes circumstàncies vindran:

- i. “Relacionades amb els factors humans o amb les percepcions cognitives”, com les preferències, els gustos, les idiosincràsies o pressions per part de les empreses periodístiques o els manuals d'estil, i
- ii. “[R]elacionades amb els temes destacats” com les notícies inesperades i que per tant no estaven previstes a l'agenda.

Una concepció més àmplia sobre els criteris que determinen que un esdeveniment sigui seleccionat enfront d'altres que són rebutjats és la que donen Galtung i Ruge ([1965: 66-68], citats a MARTÍNEZ MARTÍNEZ, 2019: 22-23)¹⁵, segons el qual com més valors noticiables estiguin associats a aquests factors d'importància en la selecció d'un esdeveniment, més probabilitat hi ha que es converteixin en notícia. En essència:

1. La “*frequència o interval*”, relacionada en el moment que s'està emetent un informatiu en directe i ocorre un esdeveniment imprevist;
2. La “*intensitat*”, relacionada amb l'impacte de la notícia (*i.e.*, nombre de persones implicades o afectades.);
3. La “*claredat*”, relacionada amb l'exactitud amb la qual podem explicar l'esdeveniment sense generar dubtes a l'audiència;
4. La “*proximitat o rellevància*”, contra més pròxim siguin les variables entre zona geogràfica del succés i l'audiència, més importància li donarà el receptor;
5. La “*consonància*”, relacionada amb retenir l'interès del receptor. La notícia posseeix gran qualitat de ser transcendent quan l'esdeveniment desperta curiositat;
6. La “*imprevisibilitat*”, relacionada amb un fet que surt de l'agenda dels mitjans;

¹⁴ *Op. cit.*, a: AIRA, T. (*et.al.*, 2019: 33 i 34).

¹⁵ MARTÍNEZ, MARTÍNEZ, S. (2019). Selecció i edició, 10. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

7. La “*continuitat*”, relacionada amb un fet puntual o si, ans al contrari, fa referència a una linealitat informativa que s’allarga cronològicament;
8. La “*composició*”, relacionada a trobar un equilibri informatiu, això és, compensar les peces amb notícies de la mateixa temàtica, i
9. Els “*valors socioculturals*”, relacionada amb les normes que guien les actituds i els comportaments de l’audiència en particular amb la societat en general.

Així, la selecció de la informació per part dels *gatekeepers* i l’enfocament (*framing*) dels periodistes és el que pot explicar les dissonants cobertures informatives que es poden donar d’un mateix tractament informatiu —com la cobertura de l’1 d’octubre de 2017 amb motiu del Referèndum d’autodeterminació a Catalunya i que van donar diversos plantejaments segons les afinitats polítiques dels mitjans—, fet que pot suposar un perill per al rigor periodístic.¹⁶

1.3.4.2. L’estat de la qüestió entre l’ètica i l’objectivitat periodística

El desig de projectar una exclusiva a l’esfera pública ha originat una alta competitivitat entre les indústries periodístiques, ja que d’aquesta depèn la fiabilitat del mitjà i el producte informatiu que rep el ciutadà.

Els periodistes han d’exercir la seva professió aplicant l’exactitud a l’hora d’explicar un fet noticiable, contrastant les dades i emprant múltiples fonts que aportin pluralitat a la narració. Aquests són els principis fonamentals que recull el Codi Deontològic de la *Federación de Asociaciones de la Prensa de España* (FAPE) i el Codi Deontològic del *Col·legi de Periodistes de Catalunya*¹⁷, i que el periodista ha de tenir en compte com a exercici professional.

¹⁶ TVE va decidir no mostrar segons quines accions policials i les seves conseqüències, a: La Vanguardia (2017). “Los periodistas de TVE cargan contra sus propios informativos”. La Vanguardia, 02/10/2017; 08:49 h. Actualitzat a 02/10/2017; 14:49h. [en línia]. [Data de consulta: 10 de març de 2020]. Recuperat de: <<https://www.lavanguardia.com/television/20171002/431739446450/tve-referendum-10-catalunya-periodistas-criticas.html>>

¹⁷ S.v., Federación de Asociaciones de la Prensa de España (FAPE, 2020) a: Código Deontológico [en línia] [Data de consulta: 02 de març de 2020]. Recuperat de <<http://fape.es/home/codigo-deontologico/>>.

En referència a l'ètica periodística, tal com expressen els autors Hunter (2013) i Weibel (2019) el periodista hauria de partir d'una reflexió ètica-discursiva, primer, el qual s'involucra plenament el deure a la veracitat, comprensió i interpretació del tractament informatiu. El respecte a la veritat, el dret a la intimitat i la imatge, la presumpció d'innocència o la protecció del(s) menor(s) són alguns dels criteris inherents de la deontologia periodística.^{18 i 19}

Així, doncs, el periodista haurà de ser respectuós i comprensible i no extralimitar-se'n el codi normatiu ni a la seva autenticitat, traient de context, *v. gr.*, informacions que puguin “faltar a l'honor i integritat moral de tercers” (HUNTER, 2013: 40; WEIBEL, 2019: 22-27). En general, i partint de les premisses de Hunter, les fonts «*off-the-record*» o extraoficials no es poden fer públiques pel que s'haurà de buscar altres recursos o basar-se'n en altres evidències que finalment sí que es puguin atribuir.

En periodisme hi ha un debat que ha marcat la influència a l'hora d'explicar un mateix fet: l'objectivitat del periodista. Per a Rodrigo Alsina (1989) no es pot parlar purament d'informació objectiva, puix que tota informació està condicionada per una sèrie d'indicadors relatius, externs i interns, o, fins i tot, culturals, que adulteren el resultat. Així, doncs, «la selecció del context en el qual es [*sic*] situa el periodista ja suposa un exercici d'interpretació, doncs els periodistes han de posseir un bagatge cultural que els permeti contextualitzar la informació rebuda» (traducció pròpia, RODRIGO ALSINA, 1989: 133)²⁰.

Vegi's, també, Col·legi de periodistes de Catalunya (2020). A: Codi Deontològic. [en línia] [Data de consulta: 02 de març de 2020]. Recuperat de: <<https://www.periodistes.cat/codi-deontologic>>

¹⁸ HUNTER, M. (2013). La investigación a partir de historias. Manual para periodistas de investigación. París, Montevideo: Ediciones Unesco. ISBN 978-92-3-304189-9. Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta: 10/03/2020]. Recuperat de: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000226457_spa>

¹⁹ WEIBEL, M. (2019). Manual de periodismo de investigación: ética/narrativa/investigación/seguridad. UNESDOC. Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta: 10/03/2020]. Recuperat de: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000367157?posInSet=2&queryId=N-EXPLORE-197c03e3-68de-4b90-b168-3c4c5fa105d9>>

²⁰ RODRIGO ALSINA, M. (1989). La construcción de la noticia, a: La producción de la noticia (pàg., 130-139); Barcelona, Editorial Paidós.

Però el fet que aparegui opinió en la informació no suposa una pèrdua d'autenticitat, això no obstant, seguint les premisses de Rodrigo Alsina (1989), sí que suposaria una pertorbació el fet de modificar o alterar un fet basant-se en uns interessos determinats. Davant d'aquesta situació, Tuchman ([1980b: 188] citat a RODRIGO ALSINA, 1989: 135) concreta quatre consells per a sostenir l'objectivitat en la narració dels professionals. A tall de síntesi:

1. “Presentar les fonts consultades i sempre contrastades amb les oficials”;
2. “Presentar les proves que reafirmin l'esdeingut”;
3. “En les descripcions textuais ser estrictes amb l'afirmació de la veritat i fer ús les cometes”;
4. “Estructurar la informació de forma adequada als fets esdeinguts”, i
5. “Separar l'opinió dels fets comentats”.

Comptat i debatut, no hauria de suposar una pertorbació deontològica el fet que aparegui opinió en la informació, tot i que sí que suposaria una manipulació quan es modifiquin les dades o les fonts informatives, sia per exageració, omissió o altres formes d'alteració, el relat d'uns fets determinats de forma intencional i d'acord amb uns interessos o criteris ideològics del mitjà. El que ha de procurar el periodista és que aquesta informació sigui veraç i honesta.

II.3. Marc teòric específic

La televisió ha estat el mitjà informatiu dominant de la segona meitat del segle XX als Estats Units i, progressivament, a Europa occidental. Amb l'arribada de la televisió el periodisme s'ha hagut d'adaptar a les noves formes d'organitzar i estructurar la informació, en un escenari ple de profundes transformacions on els progressos tecnològics se succeeixen amb molta rapidesa.

II.3.1. L'evolució dels programes informatius

La història de la televisió abasta una sèrie de descobriments científics, avançaments tecnològics i apostes industrials que van resultar clau per a entendre l'evolució dels programes informatius, que neixen de la base dels primers programes radiofònics, de l'explosió de les tècniques cinematogràfiques i les possibilitats de la fotografia, a finals del segle XIX i principis del XX als Estats Units.

Durant la Segona Guerra Mundial s'originen les primeres emissions de caràcter experimental de la televisió del país (BBC, 1936-1939) lligades principalment a donar resposta de suport audiovisual a les tècniques narratives ja existents per les cadenes de ràdio. No és sinó en els Jocs Olímpics de Berlín (1936) on es demostra l'eficàcia de la televisió, on les autoritats nazis varen ser els qui primers van veure's beneficiats per la potencialitat d'aquest mitjà com a eina de difusió propagandística.²¹

El desenvolupament de nous recursos audiovisuals com a càmeres i teleobjectius fan florir els primers telenotícies (*cfr., infra.* nota 21: 2017; 14 i seg.) dedicats especialment a complir la funció pública d'informar —i també d'entretenir— mitjançant debats polítics i els assumptes socials més destacats del país estatunidenc.

²¹ DÍAZ ARIAS, R. (2017). La información periodística en televisión. La construcción del mundo en imágenes y sonidos. Madrid, Editorial Síntesis.

Particularment, l'any 1964, a Espanya, Televisió Espanyola (d'ací endavant, TVE) va posar en marxa el Centre de Producció de Prado del Rei (Madrid) on la cadena acaparava una cobertura del 80% de tot el territori nacional.²² L'evolució dels continguts dels programes informatius a Espanya ha anat evolucionant cap a un caràcter més pluralista en harmonia amb una societat més polaritzada, però sense perdre el caràcter governamental de les cadenes públiques com TVE.

Els programes informatius s'han vist modificats amb el transcurs de noves tècniques narratives, de tecnologies que permeten la transmissió directa dels productes informatius, com també de nous recursos expressius extrapolables al públic que donen major espectacularitat a la narració audiovisual. Així i tot, Díaz Arias (2017: 69-76) aposta per una classificació sobre l'evolució dels programes informatius en tant que les diferències substancials resulten marcades per les possibilitats tècniques del moment:

1. Els busts parlants: els primers informatius es rodaven amb un únic presentador, que es dirigia a l'audiència des del seu pupitre i es dedicava a plasmar el que els periòdics i les cadenes de ràdio ja traslladaven. Amb el pas del temps els presentadors se solien aprendre els guions i es memoritzaven els textos, fet que els permetia mirar més a càmera i personalitzar les notícies. A poc a poc, arriben els decorats als estudis d'enregistrament, com els mapes i els gràfics, pel que s'incorporen experts i periodistes especialitzats que poden explicar o comentar alguna notícia a través d'un mapa". (traducció pròpia, *ibíd.*, 2017: 72);
2. Els programes informatius aprenen dels recursos cinematogràfics. Els estudis informatius es van veure afavorits amb "l'arribada de càmeres cinematogràfiques menys robustes i capaces de gravar la realitat simultàniament" (*op. cit.*, DÍAZ ARIAS, 2017: 73). Aquesta etapa marca l'inici d'una narració que pot ser gravada i editada, gràcies a la reducció de pes i el volum dels equips, muntatges més àgils, i amb major presència del periodista en el lloc dels esdeveniments;

²² OLEGARIO, M & CARAZO, M. (2004) La noche del Telediario. A: Radio Televisión Española. 2004. Madrid. [en línia] [Data de consulta: 15 de març de 2020]. Recuperat de:

<https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-de/noche-del-telediario/2447250/>

3. Les notícies en directe: “amb la irrupció de les tecnologies de la informació i la comunicació [TIC], avui és possible fer un directe des de gairebé qualsevol punt geogràfic” (traducció pròpia, *verbatim*. DÍAZ ARIAS, 2017: 75). El directe ha facilitat un interès informatiu extra pels realitzadors, atès que no sols es pot treballar la narració audiovisual, sinó que mostra la incidència per mitjà de la presentació *in situ* dels fets, i
4. Els informatius de l'espectacle: En paraules de Díaz Arias "avui tots els mitjans estan orientats a una presentació espectacular de la informació" (traducció pròpia, *op. cit.*, 2017: 75). Certament, la majoria dels informatius compta amb un material de presentació gràfica *ad hoc* (ja sia pantalles, “sistemes de presentació hologràfica” o, com Antena 3 notícies, integren realitat augmentada per mostrar les víctimes mortals de la Covid-19). Els presentadors es mouen per tota l'escenografia, accentuant la narració i el llenguatge a les presentacions gràfiques.

II.3.2. Programes d'actualitat i de debat

Els programes d'actualitat i de debat aborden continguts especials pel seu tractament informatiu més minuciosos. D'aquesta manera, són complementaris als noticiaris (ja que no permeten un exhaustiu aprofundiment dels continguts) i es desenvolupen en un relat més extens dels esdeveniments; això sí, amb la interpretació dels experts en la matèria.

Així mateix, tot i que no existeix una clara diferenciació acadèmica quant al contingut i el format dels *talk-show* (terminologia que molts autors ho vinculen amb *l'infoentreteniment*); és a dir, amb la informació de l'espectacle mediatitzat, “però centrats a escoltar l'opinió dels seus convidats perquè representen part de la societat” (DÍAZ ARIAS, 2017: 26). En l'actualitat el teleespectador es pot trobar els següents models de formats de *talk-show*:

- a. Els debats: converses que versen sobre un aspecte en concret i el qual es desenvolupen diferents punts de vista. És un mètode molt comú en comunicació política, més concretament en els debats preelectorals

televisats “perquè escenifica al polític i el personalitza davant dels seus electors” (*Op. cit.*, AIRA. T. *et.al.*, 2019);

- b. Les entrevistes: la conversa es desenvolupa mitjançant l'entrevistador i l'/(els) entrevistat(s), aportant informació al tema del qual estan fent-se referència.
- c. Tertúlies: busca cridar l'atenció del públic a cop d'espectacularitat del format, la informació obtinguda pels tertulians i el reforç de les presentacions gràfiques. El presentador genera un coneixement sobre un aspecte d'interès públic que sol ser confrontat per experts en la matèria i periodistes especialitzats en àrees temàtiques. Amb tot, són bons exemples les tertúlies *Al Rojo Vivo* (La Sexta), *Programa de Ana Rosa* (Telecinco), *Espejo Público* (Antena 3), i en *prime time* *La Noche en 24* (Canal 24h, RTVE), *Bàsics* (Betevé) i *La Sexta Noche* (La Sexta).²³

Des de la posició d'en Díaz Arias, a conseqüència d'una major fragmentació de l'audiència, podríem dir que els professionals de la informació s'han vist obligats a especialitzar-se'n en diferents àrees de coneixements més específics (*op.cit.*, 2017; 312-321) per a donar resposta a un marc informatiu cada vegada més globalitzat i canviant.

Només per citar una d'aquestes àrees, *v.gr.*, l'àrea política, l'informador polític és “aquell professional competent en l'anàlisi rigorós i precís del context social i polític d'un determinat territori” (*verbatim*. DÍAZ ARIAS, 2017: 146). Per tant, ha de conèixer la política parlamentària, la monarquia constitucional—en el cas d'Espanya—, a més d'estar familiaritzat amb el llenguatge jurídic.

Per concretar, el periodista juga un paper clau a l'hora de narrar a l'audiència les qüestions polítiques actuals, com ara declaracions institucionals o qüestions de sessions parlamentàries, i ha de mostrar certa equidistància amb les institucions i els seus representants.

²³ *Est. cit.*, Estudio General de Medios [(EGM) (2018-2019). Informes Estudio General de Medios. a: 2019-2ª Ola. [en línia] [Data de consulta: 28 de març de 2020]. Recuperat de: <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>>

4. Claus del context històric i cultural en el *Procés Català*

Les relacions polítiques i institucionals entre el Govern d'Espanya i Catalunya mai han sigut fàcils. El dret a decidir, o, si es prefereix, el dret a l'autodeterminació de Catalunya l'hem de situar cap a finals de l'any 2012 i principis del 2013, on el Parlament de Catalunya va realitzar dues importants declaracions, la Resolució del 27 de setembre de 2012, la qual afirma el dret a decidir del poble de Catalunya i la necessitat de realitzar una consulta d'autodeterminació i, la segona, la Resolució del 23 de gener de 2013, on s'aprova aquesta declaració.

És a partir d'aquí on es deriven tensions entre el Govern de la nació i el Govern autonòmic, juntament amb els tribunals de justícia —Tribunal Constitucional, Tribunal Suprem, Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i l'Audiència Nacional—, que passaran a l'acció a mesura que el Parlament de Catalunya vagi encaminant el full de ruta secessionista. Tot seguit, abordarem aquells aspectes relacionats amb els fets de setembre i octubre de 2017: *referèndum d'autodeterminació* i la simbòlica *proclamació d'independència de Catalunya*.²⁴

4.1. Els fets

Per a entendre els antecedents i els fets previs abans de la sentència del «*procés*» ens hem de remuntar als dies 6 i 7 de setembre de 2017, quan el Parlament de Catalunya va aprovar amb 72 vots a favor, 11 abstencions i 0 en contra la llei de Referèndum per a l'1 d'octubre i la llei de transitorietat jurídica. El Tribunal Constitucional, gairebé de forma immediata, el va declarar inconstitucional.

Les posteriors detencions dels diputats Jové, Salvadó, *et al* per la seva implicació en l'organització de l'1-O van fer que algunes persones es concentrassin a la Conselleria d'Economia els dies 20 i 21 de setembre. Jordi Cuixart (Òmnium Cultural) i Jordi Sànchez (Assemblea Nacional Catalana, [ANC]) van intentar evitar els incidents a la Conselleria disgregant als manifestants, això no obstant, l'Audiència Nacional va ordenar presó preventiva i sense fiança per un presumpte delictes de rebel·lió i sedició.

²⁴ (AA. VV, 2018). Anatomía del procés. Claves de la mayor crisis de la democracia española. Edición a cargo de J. Coll, I. Molina, y M. Arias Maldonado. Fundación Joan Boscà. Travessera de Gràcia, 47-49; 08021, Barcelona.

El Referèndum de l'1 d'octubre es va arribar a celebrar, però es va veure fortament marcat per les càrregues policials, que, en alguns casos, no van aconseguir impedir que votessin centenars de milers de ciutadans (*cfr.*, *ibíd.*, 2018: 266). Les dures imatges que recollien els mitjans de comunicació internacionals i la imatge de falta de control va implicar que el Rei Felip VI emetés un missatge institucional cridant a l'ordre constitucional el mateix dia que a Catalunya se celebrava una aturada general, el 3 d'octubre de 2017.

Recollint tot el que s'ha dit, va ser el 27 d'octubre on el Parlament de Catalunya votarà una resolució formal d'independència, que es va veure interrompuda per l'aplicació de l'article 155 de la CE, que destituïa el Govern de Puigdemont, la dissolució del Parlament de Catalunya i la convocatòria d'eleccions autonòmiques per al 21 de desembre de 2017. Arribats a aquest punt, es van iniciar querelles per part de la Fiscalia General de l'Estat que investiga l'Audiència Nacional i el Tribunal Suprem contra els diversos líders independentistes acusats per càrrecs de rebel·lió, malversació i desobediència.

4.2. La sentència del *procés*

El 14 d'octubre de 2019 —després de divuit setmanes de judici televisat— la Sala Segona del Tribunal Suprem feia pública la sentència del *judici als líders del procés independentista català* en tant que els processats s'enfrontaven a delictes de gran calibre democràtic, com són la rebel·lió, la sedició, la malversació, desobediència i pertinença a una organització criminal. El Tribunal Suprem va interposar penes d'entre 9 i 13 anys de presó als nou líders independentistes catalans condemnats finalment per sedició.

Tal com dicta la sentència, el vicepresident de la Generalitat, Oriol Junqueras, afronta la pena més alta, tretze anys, per un delicte de sedició, mentre que els tres consellers (Raül Romeva, Jordi Turull i Dolors Bassa) han estat condemnats per sedició i malversació a dotze anys de presó; els altres dos (Josep Rull i Joaquim Forn) han estat absolts del delicte de malversació, però el TS els ha imposat deu anys i mig de presó. La presidenta del Parlament, Carme Forcadell, ha estat condemnada a onze anys i mig per un delicte de sedició. Per aquest mateix delicte s'ha imposat una pena de nou anys

als líders de l'ANC i d'Òmnium Cultural (Jordi Sànchez i Jordi Cuixart). Finalment, els consellers Santi Vila, Carles Mundó i Meritxell Borràs han estat sentenciats a un any i vuit mesos d'inhabilitació especial i són absolts de malversar fons públics, però condemnats per desobediència. (*vid.*, STS 459/2019: 488 i *ab íntegro*, de 14 d'octubre de 2019.).²⁵

Taula 1: Quadre resum de la sentència del procés

Nom	Càrrec	Anys de presó que demanen	Condemna del Tribunal Suprem	Sentència
Oriol Junqueres	<i>Vicepresident del Govern de Catalunya</i>	<i>Fiscalia</i> : 25 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat</i> : 12 anys (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular</i> (VOX): 74 anys (Rebel·lió i pertinença a organització criminal).	<i>Sedició i malversació de fons públics.</i>	13 anys de presó i 13 anys d'inhabilitació absoluta.
Carme Forcadell	<i>Presidenta del Parlament de Catalunya.</i>	<i>Fiscalia</i> : 17 anys (Rebel·lió); <i>Advocacia de l'Estat</i> : 10 anys (Sedició), i <i>Acusació popular</i> (VOX): 62 anys (Rebel·lió).	<i>Sedició.</i>	11 anys i 6 mesos de presó i 11 anys i 6 mesos d'inhabilitació absoluta.
Jordi Cuixart	<i>President d'Òmnium Cultural.</i>	<i>Fiscalia</i> : 17 anys (Rebel·lió); <i>Advocacia de l'Estat</i> : 8 anys (Sedició), i <i>Acusació popular</i> (VOX): 62 anys (Rebel·lió).	<i>Sedició.</i>	9 anys de presó i 9 d'inhabilitació absoluta.
Jordi Sànchez	<i>President de l'ANC.</i>	<i>Fiscalia</i> : 17 anys (Rebel·lió); <i>Advocacia de l'Estat</i> : 8 anys (Sedició), i <i>Acusació popular</i> (VOX): 62 anys (Rebel·lió).	<i>Sedició.</i>	9 anys de presó i 9 d'inhabilitació absoluta.
Joaquim Forn	<i>Conseller d'Interior.</i>	<i>Fiscalia</i> : 16 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat</i> : 11 anys i mig (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular</i> (VOX): 74 anys (Rebel·lió i pertinença a organització criminal).	<i>Sedició.</i>	10 anys i 6 mesos de presó i 10 anys i 6 mesos d'inhabilitació absoluta.

²⁵ Espanya. Tribunal Suprem (*Sala de lo Penal*, Secció 1a). Sentència núm. 459/2019 de 14 d'octubre. Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta 16/10/2019]. Recuperat de:

<https://epoo.epimg.net/descargables/2019/10/14/27b12ba3db1e62e1914c694afd8d0098.pdf>

Josep Rull	<i>Conseller de Territori i Sostenibilitat.</i>	<i>Fiscalia:</i> 16 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 11 anys i mig (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 74 anys (Rebel·lió i pertinença a organització criminal).	Sedició.	10 anys i 6 mesos de presó i 10 anys i 6 mesos d'inhabilitació absoluta.
Jordi Turull	<i>Conseller de Presidència</i>	<i>Fiscalia:</i> 16 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 11 anys i mig (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 74 anys (Rebel·lió i pertinença organització criminal).	Sedició i malversació de fons públics.	12 anys de presó i 12 anys d'inhabilitació absoluta.
Raül Romeva	<i>Conseller d'Assumptes Exteriors.</i>	<i>Fiscalia:</i> 16 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 11 anys i mig (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 74 anys (Rebel·lió i pertinença organització criminal).	Sedició i malversació de fons públics.	12 anys de presó i 12 anys d'inhabilitació absoluta.
Dolors Bassa	<i>Consellera de Treball.</i>	<i>Fiscalia:</i> 16 anys (Rebel·lió i Distracció de caudals); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 11 anys i mig (Sedició i Malversació), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 74 anys (Rebel·lió i pertinença organització criminal).	Sedició i malversació de fons públics.	12 anys de presó i 12 anys d'inhabilitació absoluta.
Carles Mundó	<i>Conseller de Justícia.</i>	<i>Fiscalia:</i> 7 anys (Desobediència i Malversació); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 7 anys (Desobediència), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 24 anys (Pertinença a organització criminal, Desobediència i Malversació).	Desobediència.	10 mesos de multa, amb una quota diària de 200 euros, i 1 any i 8 mesos d'inhabilitació especial.
Meritxell Borràs	<i>Consellera de Governació i Relacions Institucionals.</i>	<i>Fiscalia:</i> 7 anys (Desobediència i Malversació); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 7 anys (Desobediència), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 24 anys (Pertinença a organització criminal, Desobediència i Malversació).	Desobediència.	10 mesos de multa, amb una quota diària de 200 euros, i 1 any i 8 mesos d'inhabilitació especial.

Santi Vila	<i>Conseller d'Empresa i Coneixement.</i>	<i>Fiscalia:</i> 7 anys (Desobediència i Malversació); <i>Advocacia de l'Estat:</i> 7 anys (Desobediència), i <i>Acusació popular (VOX):</i> 24 anys (Pertinença a organització criminal, Desobediència i Malversació).	Desobediència.	10 mesos de multa, amb una quota diària de 200 euros, i 1 any i 8 mesos d'inhabilitació especial.
-------------------	---	---	-----------------------	--

Font: La Vanguardia (2019). Elaboració pròpia.

4.3. El paper dels ciutadans: mobilitzacions a Barcelona arran la sentència

Arran la condemna judicial es van produir una sèrie d'esdeveniments antagònics; d'una banda, disturbis violents (com barricades i enfrontaments contra els agents antidisturbis), i, d'altra banda, manifestacions pacífiques congregades a la ciutat de Barcelona, tots dos amb l'objectiu de demostrar un suport polític als condemnats per sedició pel paper en el Referèndum d'independència de l'1 d'octubre de 2017 i la proclamació de la República Catalana, el 27 d'octubre del mateix any.

Al llarg de la setmana del 14 d'octubre de 2019, el lideratge de les manifestacions i protestes va ser compartit per les plataformes Tsunami Democràtic (TD)²⁶ i els Comitès de Defensa de la República (CDR)²⁷, així com les entitats sobiranistes Assemblea Nacional Catalana (ANC)²⁸ i d'Òmnium Cultural (OC)²⁹, mentre que els mitjans de comunicació s'ocupaven de desplegar una extraordinària cobertura televisada —diària i en directe— sobre els episodis de violència que es vivien en diferents parts de la ciutat comtal; deixant de costat presumiblement altres mobilitzacions [pacífiques] també rellevants per als teleespectadors.

²⁶ *Nota bene. Tsunami Democràtic:* és l'última plataforma de mobilització a Catalunya. Sense caps visibles, ni entitat jurídica, realitza els seus comunicats a través de missatgeria xifrada (v.gr., WhatsApp o Telegram).

²⁷ *n.b., Comitès de Defensa de la República:* són assemblees obertes, organitzades en diferents barris de Barcelona i localitats catalanes, vinculades a l'esquerra anticapitalista i independentista.

²⁸ *n.b., Assemblea Nacional Catalana:* Fundada l'any 2012, és una associació que té per objectiu aconseguir la independència de Catalunya.

²⁹ *n.b., Òmnium Cultural:* es tracta d'una associació històrica, fundada l'any 1961, amb l'objectiu de promocionar la llengua i la cultura catalana. Des de 2012 també promou la independència de Catalunya, sent un dels principals aglutinadors del moviment.

5. Metodologia

La metodologia que hem de seguir per la correcta anàlisi del tractament informatiu dels dos mitjans de comunicació és utilitzar el mètode comparatiu i, per extensió, el mètode inductiu (RUIZ-MALLEN, *et. al.*, 2017: 23-40)³⁰, ja que el nostre objecte d'estudi arrenca a partir d'un aspecte en concret (*i.e.*, un mateix esdeveniment vist a través de dos mitjans de proximitat diferents.). Això significa d'entrada que la investigació abraça tècniques qualitatives perquè representen dades específiques de la informació, com la selecció de les notícies, els vídeos, els àudios, l'anàlisi discursiu dels periodistes, missatges informatius, com els titulars; i, d'altra banda, combina tècniques quantitatives, com la proporció del temps i els recursos audiovisuals expressius emprats.

5.1. Justificació dels programes informatius d'anàlisis

Primerament aquesta dissertació acadèmica s'adreçava a programes informatius d'anàlisis com són TV3 —principal cadena de televisió pública d'àmbit autonòmic— i, d'altra banda, RTVE, ja que és la televisió pública de referència d'abast estatal. Val a dir, però, que en aquest punt es va reflexionar *a posteriori* per apostar la nostra comparativa entre una cadena pública (RTVE) i l'altre privada, essent aquesta última Antena 3 com a opció preferent, però per a poder recuperar i gaudir de nou els informatius del mes d'octubre de 2019 calia fer-se *Prèmium* i pagar la corresponent taxa a la web <<https://www.atresplayer.com/>>

Això no obstant, es considera especialment rellevant fer referència a una altra cadena de televisió que n'és molt més pròxima als esdeveniments ocorreguts aquí presents, la cadena Betevé, que emet per a l'àrea metropolitana de Barcelona (televisió local), i el qual va guanyar el premi *Ciutat de Barcelona* per la cobertura dels altercats per la sentència del *procés*. Sense dubte, un valor afegit per a la nostra anàlisi.

³⁰ RUIZ-MALLÉN, I. (*et. al.*, 2017) Guia de metodologies participatives orientades a la seva implementació. A Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC: B-19.174-2013 Veure enllaç: [en línia]. Recuperat de: <<http://cvapp.uoc.edu/autors/MostraPDFMaterialAction.do?id=257084>>

Així mateix, per a ser els més rigorosos i objectius possibles amb la selecció de les mostres, establim exclusivament aquells programes informatius i d'anàlisi en horari diürn, doncs (i) s'acosten més a l'horari *prime time* de les dues cadenes; (ii) perquè es recuperen les declaracions i rodes de premsa que, d'entrada, es difonen al migdia, i, finalment (iii) a la nit és on es constituïen —sempre situant-nos en context del nostre cas d'investigació— majors altercats a Barcelona.

En síntesi, apostem per la programació especial que va donar cobertura a la setmana de protestes a Catalunya, arran de la sentència, amb els programes informatius de *La Noche en 24 horas* (Canal 24 horas de RTVE) i el programa *Bàsics* (Canal Betevé).

5.1.1. La Noche en 24 horas (Canal 24 horas, RTVE)

La Noche en 24 horas és un programa informatiu i d'anàlisi que s'emet de dilluns a dijous de 22.10 hores fins a les 00.00 hores en el *Canal 24 horas* de Radiotelevisió Espanyola (RTVE). El programa està dirigit pel periodista Marc Sala, on cada nit ofereix una anàlisi profunda i d'actualitat de la jornada. El format d'aquest programa de tertúlia ajuda a entendre les claus de la jornada que finalitza, ja que participen periodistes, experts en diferents matèries i corresponsals en directe. A més, el format està especialitzat en temes de debat i ofereix la possibilitat de convertir la seva taula d'anàlisi en un debat públic amb la presència en el plató de representants dels grups parlamentaris en el congrés.

A la seva entrada de la pàgina web oficial del programa <<https://www.rtve.es/noticias/la-noche-en-24-horas/programa/>> hem pogut accedir als continguts digitals d'aquest canal mitjançant l'hemeroteca digital i una base de dades indexat al *site*. Convé fer èmfasi, puix que la digitalització dels continguts ens soluciona el problema de la recuperació i consultes simultànies dels vídeos a analitzar, a més d'obrir-los a un públic acadèmic.

Taula 2: Fitxa tècnica *La Noche en 24 horas*

<i>Nom</i>	<i>Càrrec</i>
José Luis Agudo	<i>Director</i>
Marc Sala	<i>Editor i presentador</i>
Isabel de Haro	<i>Editora adjunta</i>
Manuel López del Cerro	<i>Editor adjunt</i>
Ana Rosa Berraquero	<i>Redactora</i>
María José Parra	<i>Coordinadora de convidats</i>
Helena Briega	<i>Coordinadora de convidats</i>
Olegario Marcos	<i>Realitzador</i>
Ana Mata	<i>Realitzadora adjunta</i>
Rubén Freijo	<i>Productor</i>
Bea Sáinz	<i>Web/xarxes socials</i>
Gaspar Simón	<i>Xarxes socials</i>

5.1.2. Programa Bàsics (Canal Betevé)

El programa *Bàsics* del canal Betevé és un programa d'informació i d'actualitat molt semblant al descrit anteriorment; tanmateix, la diferència principal és que *Bàsics* analitza en profunditat els titulars i els protagonistes de la jornada a Barcelona. El programa el condueix Eva Arderius i s'emet de dilluns a dijous a les 20.35 h, però amb motiu de la sentència van donar cobertures molt més extenses que van durar a les 5 hores d'emissió ininterrompudes, fet pel qual van guanyar el guardó per l'esforç a la proximitat, honestat i transparència del mitjà de comunicació públic de Barcelona.³¹

El format d'aquest programa també n'és un format de tertúlia, on participen periodistes de diversa índole temàtica, experts en la matèria i diferents corresponals que donen cobertura en el lloc dels fets.

En aquest cas també hem pogut accedir als continguts digitals d'aquest canal mitjançant una hemeroteca digital i una base de dades indexat al *site* de Betevé <<https://beteve.cat/societat/programes-especials-beteve-mobilitzacions-barcelona>

³¹ Betevé (2020). "Betevé, Premi Ciutat de Barcelona per la cobertura de les protestes postsentència". Betevé, 10/02/2020; 12:43 h. [en línia]. [Data de consulta: 15 de març de 2019]. Recuperat de: <<https://beteve.cat/cultura/beteve-premi-ciutat-barcelona-2019/>>

[sentencia-proces/](#)> on disposa d'un bloc de vídeos i de notícies de la nostra temàtica, fet que ens ha facilitat l'accés permanent a la còpia digital.

En termes d'audiència, segons el *Col·legi de Periodistes de Catalunya*, del 14 al 21 d'octubre, Betevé “va tenir una audiència superior a 564.000 persones, el que suposa que aquell mes registrés el seu rècord històric de consum amb un 65% més d'audiència que el setembre”. Així i tot, el mateix *Col·legi* també fa referència a les xarxes socials on “els usuaris únics al web s'han disparat un 200% i han sumat 12.000 seguidors a Twitter”.

5.2. El volum de les mostres i la selecció final

Amb tot, es procedeix a la descàrrega de les peces informatives dels programes *La Noche en 24 Horas* i el programa *Bàsics* pel que fa a la programació especial i la cobertura informativa durant tota la setmana, per així poder visionar-les en cas que no tinguem un accés assegurat a la Internet. A continuació es mostren les unitats d'anàlisi per dia de cada programa i s'identifiquen les hores de programació que van dedicar cadascun d'ells. A tall personal, s'estableix un codi d'identificació per a recuperar aquests continguts de manera més ràpida i accessible des de la nostra base de dades.

Taula 3: El volum de les mostres a *La Noche en 24 horas*

Programació <i>La Noche en 24 horas</i>	Dia	Durada	Enllaç	Codi identificació
<i>La noche de la sentencia del Procés.</i>	Dilluns, 14 d'octubre de 2019.	1h 56 min.	https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-en-24-horas/noche-24-horas-noche-sentencia-del-proces-14-10-19/5410055/	141019-LA
<i>Programació especial</i>	Dimarts, 15 d'octubre de 2019.	1h 58 min.	https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-en-24-horas/noche-24-horas-15-10-19/5411102/	151019-LA
<i>Programació especial</i>	Dimecres, 16 d'octubre de 2019.	2h i 51 min.	https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-en-24-horas/noche-24-horas-16-10-19/5412448/	161019-LA
<i>Programació especial</i>	Dijous, 17 d'octubre de 2019.	1h 52 min.	https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-en-24-horas/noche-24-horas-17-10-19/5413862/	171019-LA
<i>Especial Disturbios en Cataluña.</i>	Divendres, 18 d'octubre de 2019.	1h i 1 min.	https://www.rtve.es/alacarta/videos/la-noche-en-24-horas/noche-24-horas-especial-disturbios-cataluna-18-10-19/5415190/	181019-LA
<i>Total hores d'emissió</i>		9h i 38 min.		

Taula 4: El volum de les mostres a Bàsics

Programació Bàsics	Dia	Durada	Enllaç	Codi identificació
<i>Programació especial: Sentència al procés.</i>	Dilluns, 14 d'octubre de 2019.	5h i 16 min.	https://beteve.cat/societat/sentencia-proces-directe/	141019-BA
<i>Programació especial.</i>	Dimarts, 15 d'octubre de 2019.	2h i 30 min.	https://beteve.cat/basics/basics-427/	151019-BA
<i>Programació especial.</i>	Dimecres, 16 d'octubre de 2019.	4h i 13 min.	https://beteve.cat/basics/manifestacions-barcelona-16-octubre/	161019-BA
<i>Programació especial.</i>	Dijous, 17 d'octubre de 2019.	4h i 09 min.	https://beteve.cat/basics/ultima-hora-barcelona-manifestacions-17-octubre/	171019-BA
<i>Programació especial: vaga general i manifestació.</i>	Divendres, 18 d'octubre de 2019.	4h i 14 min.	https://beteve.cat/societat/vaga-18-octubre-sentencia-proces/	181019-BA
<i>Programació especial i informatiu.</i>	Dissabte, 19 d'octubre de 2019.	6h i 53 min.	https://beteve.cat/societat/manifestacio-urquinaona-cdr-directe-barcelona/	191019-BA
<i>Programació especial i informatiu.</i>	Diumenge, 20 d'octubre de 2019.	3h i 12 min.	https://beteve.cat/general/sete-dia-mobilitzacions-sentencia/	201019-BA
<i>Total hores d'emissió</i>		30h i 27 min.		

Veient l'amplitud, ens veiem obligats a acotar els dies de la cobertura informativa. És a dir, descartem analitzar tota la setmana (de dilluns a diumenge) i passem a **analitzar exclusivament 2 dies de tractament informatiu per cada programació especial**. D'aquesta manera, i donat que cada dia es van esdevenir contextos d'alta tensió, i fets noticiables de gran rellevància periodística, els dies definitius seran els que més s'ajustin a la proporció difosa entre ambdós programes. Cerquem, per tant, una consonància quant a la durada dels informatius especials perquè tots dos tinguin el mateix equilibri informatiu.

Així, doncs, la selecció de les mostres definitives que ens seran d'anàlisi i comparativa entre ambdós programes especials són les que per fi precedeixen:

Taula 5: Selecció final de les mostres a *La Noche en 24 horas*

Format	Dia	Duració	Codi Identificació
<i>Programació especial</i>	Dimarts, 15 d'octubre de 2019.	1h 58 min.	151019-LA
<i>Programació especial</i>	Dimecres, 16 d'octubre de 2019.	2h i 51 min	161019-LA
<i>Total hores d'emissió</i>		4h i 49 min.	

Taula 6: Selecció final de les mostres a Bàsics			
Format	Dia	Duració	Codi Identificació
Programació especial	Dimarts, 15 d'octubre de 2019.	2h i 30 min.	151019-BA
Programació especial	Dimecres, 16 d'octubre de 2019.	4h i 13 min.	161019-BA
Total hores d'emissió		6h i 43 min.	

En aquest punt hem de fer una succinta contextualització dels dies posteriors arran de la sentència, és a dir, fer referència els dies que es vol analitzar (agenda ciutadana) per així apropar al lector als fets periodísticament més rellevants del llarg del dia del 15 i 16 d'octubre de 2019, a Barcelona.

15/10/19

Milers de persones van omplir els voltants de la **Delegació del Govern a Catalunya**, on *Òmnium Cultural* i *Assemblea Nacional Catalana* (ANC) van convocar una encesa d'espelmes per a protestar contra la sentència. La policia va tornar a carregar contra els manifestants per a evitar que arribessin fins a les portes de la delegació, resultant detingudes 6 persones. En tota Catalunya va haver-hi 74 persones ferides i 25 detencions durant la jornada del dia 15 d'octubre

El Ministeri de l'Interior anuncia l'enviament de 1.000 agents de la Guàrdia Civil per a reforçar la seguretat a Catalunya, que es van sumar als 1.800 agents de la Unitat d'Intervenció Policial de la Policia Nacional desplegats des de finals de setembre. (font: *Economia Digital*, 15 d'octubre de 2019).

Figura 1: Anàlisi de l'agenda del 15 d'octubre de 2019. Elaboració pròpia.

16/10/19

Van començar les denominades "**Marxes per la llibertat**", organitzades per *Òmnium Cultural* i *ANC* i amb el suport de *Tsunami Democràtic*. Es tracta de 5 columnes que van sortir de Tàrraga, Tarragona, Berga, Vic i Girona, i en les quals milers de persones caminaran durant tres dies, tallant les principals autopistes catalanes, fins a arribar a Barcelona, en un recorregut de 100 quilòmetres, que uneix diferents punts de Catalunya amb la seva capital.

A la nit es van tornar a repetir els successos del dia 15 d'octubre. Després d'una concentració convocada pels CDR, enfront del Ministeri d'Interior de Catalunya, per a exigir la dimissió del seu responsable, Miquel Buch, van tornar els enfrontaments entre la Policia i els manifestants, que van deixar 46 detinguts i 96 persones ateses pel SEM, amb un ferit greu després d'un atropellament per part dels Mossos d'Esquadra (font: *naciodigital.cat*, 16 d'octubre de 2019).

Figura 2: Anàlisi de l'agenda del 16 d'octubre de 2019. Elaboració pròpia.

5.3. Paràmetres d'anàlisi

Per a realitzar l'anàlisi comparativa entre *La Noche en 24 Horas* (RTVE) i el programa *Bàsics* (Betevé) es proposa establir dos paràmetres d'anàlisi que responguin de manera precisa els criteris d'objectivitat periodística del tractament informatiu que volem analitzar. Des d'aquesta perspectiva àmplia, després de visionar els programes hem agrupat aquelles notícies que, per la seva mateixa temàtica, coincideixen informativament, també en el lloc dels fets i, així, els hem sotmès als paràmetres d'anàlisi.

En total hem analitzat 20 peces informatives en directe que es desprenen de 4 notícies-temàtiques: les 10 primeres peces informatives en directe es constitueixen al primer dia d'anàlisi, el 15 d'octubre de 2019, per mitjà de dues notícies-temàtiques; les 10 últimes peces es configuren a l'últim dia d'anàlisi, el 16 d'octubre de 2019, a través de les dues notícies-temàtiques restants. Heus ací la representació:

Taula 7: Esdeveniments periodístics analitzats el 15 d'octubre de 2019

Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment	<i>La Noche en 24 Horas</i> (RTVE)	<i>Bàsics</i> (Betevé)
1. Manifestació Delegació del Govern.	Peça informativa 3, 4 i 5 ³² .	Peça informativa 1, 3 i 5.
<i>Duració total primera temàtica</i> (10'58")	6'34"	4'24"
2. Aldarulls i Barricades a carrer Mallorca.	Peça informativa 1 i 2.	Peça informativa 2 i 4.
<i>Duració total segona temàtica</i> (6'33")	2'29"	4'4"
Total peces (10)	5	5

³²n.b., Les peces informatives van enumerades segons ordre d'aparició cronològica dels programes d'anàlisi.

Taula 8: Esdeveniments periodístics analitzats el 16 d'octubre de 2019

Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment	<i>La Noche en 24 Horas</i> (RTVE)	<i>Bàsics</i> (Betevé)
3. Manifestació Conselleria d'Interior.	Peça informativa 3, 4 i 5.	Peça informativa 1, 2 i 3.
<i>Duració total tercera temàtica</i> (13'49")	3'4"	10'45"
4. Aldarulls i barricades a carrer Roger de Flor.	Peça informativa 1 i 2.	Peça informativa 4 i 5.
<i>Duració total quarta temàtica</i> (8'49")	1'49"	7'0"
Total peces (10)	5	5

A partir de certs indicadors que analitza la professora María Luisa Humanes (2001: 4-11) amb motiu dels continguts informatius i els enquadres noticiables a la televisió³³, hem designat dos indicadors relacionats amb els esdeveniments periodístics analitzats. El primer indicador està relacionat amb el tractament en directe de les peces informatives i, el segon, amb el tractament informatiu del periodista.

Aquestes unitats d'anàlisi ens auxiliaran a classificar i desgranar els criteris d'objectivitat mitjançant l'anàlisi estrictament informativa i l'observació dels recursos expressius audiovisuals, amb la intenció de dimensionar les característiques distintives i aproximar-nos al relat periodístic particular d'ambdós programes.

I. Indicadors relacionats amb el tractament en directe.

1. Gènere:

- a. Notícia;
- b. Crònica;

³³ HUMANES, M. (2001) El encuadre mediático de la realidad social. Un análisis de los contenidos informativos en televisión. A: ZER, Revista de Estudios de Comunicación. Vol.6; núm., 11. [en línia] [Data de consulta: 10 de gener de 2020]. Recuperat de:

<<https://www.ehu.eus/ojs/index.php/Zer/article/view/6072/5754>>

- c. Informe;
- d. Reportatge;
- e. Documental;
- f. Entrevista, i
- g. Gènere d'opinió.

2. *Elements expressius de la informació:*

- a. Imatges d'actualitat;
- b. Imatges d'arxiu;
- c. Imatges escenificades;
- d. Imatges virtuals;
- e. Gràfics;
- f. Fotografies;
- g. Testimonis;
- h. Presentació/rodatge *in situ*;
- i. Comentari (*off*);
- j. So ambient;
- k. Música i efectes sonors, i
- l. Rètols.

3. *Llenguatge audiovisual de la informació:*

- a. Tipus de plans:
 - i. Gran Pla General (GPG);
 - ii. Pla General (PG);
 - 1. Pla General Llarg (PGL);
 - 2. Pla General Curt (PGC)
 - 3. Pla Americà (PA), i
 - 4. Pla Mitjà (PM).
 - iii. Primer Pla (PP);
 - iv. Primeríssim Primer Pla (PPP);
 - v. Pla Curt (PC), i
 - vi. Pla Detall (PD).

4. *Moviment de càmera:*

- i. Moviment estàtic, i
- ii. Moviment dinàmic.

II. Indicadors relacionats amb el tractament del periodista.

1. Nom del periodista;
2. Apareix la imatge del reporter/periodista;
3. Apareix la veu en *off* del reporter/periodista;
4. Font periodística:
 - a. Agències i/o altres mitjans de comunicació diferents del mitjà;
 - b. Pròpia del mitjà, o
 - c. No està indicada.
5. Identificació:
 - a. Proximitat dels fets;
 - b. Emocions, i
 - c. Etnocentrisme.
6. Duració de la notícia, i
7. Anàlisi del discurs (Freqüència de paraules.)

6. Resultats

6.1. La noche en 24 horas i Bàsics, dimarts 15 d'octubre de 2019

a. LA NOCHE EN 24 HORAS (Canal 24 horas, RTVE).

I. Indicadors relacionats amb el tractament en directe.

Unitat d'anàlisi: 151019-LA	Peça informativa 1: 01'35" — 02'40"	Peça informativa 2: 02'46" — 04'10"	Peça informativa 3: 44'46" — 46'26"	Peça informativa 4: 1h 06'19" — 1h 08'51"	Peça informativa 5: 1h 39'37" — 1h 41'59"
Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment.	Càrregues policials (carrer Mallorca / Passeig de Gràcia)	Fogueres prèvies a la concentració (carrer Mallorca / Passeig de Gràcia)	Manifestació a Delegació del Govern (Passeig de Gràcia)	Manifestació a Delegació del Govern (Passeig de Gràcia)	Manifestació a Delegació del Govern (Passeig de Gràcia)
Gènere.	Notícia.	Crònica.	Notícia.	Notícia.	Notícia.
Elements expressius de la informació.	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: sirenes Mossos d'Esquadra; -Imatges escenificades: contenidors cremant. -Música i efectes sonors: <i>jingle</i> del programa.	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: soroll de l'espai públic i protestes; -Imatges escenificades: 2 contenidors cremant i cordó policial dels Mossos d'Esquadra.	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: helicòpter, sirenes serveis policials, i ambient públic; -Imatges d'actualitat; Rètols (3). 1.: "Rubén Urdiales, Delegación del Gobierno;	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: helicòpter i ambient públic; -Imatges d'actualitat; Rètols (2). 1.: "Rubén Urdiales, Delegación del Gobierno, i	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: helicòpter i ambient públic; -Imatges d'actualitat; Rètols (2). 1.: "Rubén Urdiales, Delegación del Gobierno, i

	-Rètol: <i>“Unas 40.000 personas, según la Guardia Urbana, rodean la delegación de Gobierno de Barcelona”.</i>	-Música i efectes sonors: <i>jingle</i> del programa. -Rètol: <i>“Aina Galduf, Barcelona”.</i>	2.: <i>“Los manifestantes de Barcelona queman contenedores para montar barricadas”,</i> i 3.: <i>“Esta noche han tenido lugar las primeras cargas en Tarragona”.</i>	2.: <i>“Escenas de tensión en las cuatro capitales de provincia de Cataluña”.</i>	2.: <i>18 Policías Nacionales y 8 Mossos heridos en las protestas.</i>
Llenguatge audiovisual de la informació.	-Pla Mitjà Llarg (PML) i Pla Mitjà (PMC).	-Pla Mitjà (PM).	-Pla Mitjà Curt (PMC).	-Pla Mitjà Curt (PMC).	-Pla Mitjà Curt (PMC).
Moviment de càmera.	-Dinàmic (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> i <i>travelling</i> sobre eix horitzontal (sense suport de càmera).	-Moviment estàtic (suport amb trípode).	-Moviment estàtic (suport amb trípode).	-Moviment estàtic (suport amb trípode).

II. Indicadors relacionats amb el tractament del periodista.

Nom del periodista.	Isabel Ojeda.	Aina Galduf.	Rubén Urdiales.	Rubén Urdiales.	Rubén Urdiales.
Apareix la imatge del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.
Apareix la veu en <i>off</i> del reporter/periodista.	No.	Sí.	No.	No.	No.
Font periodística.	No està indicada.	Guàrdia Urbana.	Guàrdia Urbana.	Altres mitjans de comunicació diferents del	Pròpia del mitjà.

				mitjà: font institucional (Mossos d'Esquadra).	
Identificació.	La periodista es mostra neutre i molt pròxima als fets (darrere del cordó policial).	La periodista i l'operador de càmera es troben a una distància de seguretat que els permeten gravar de forma protegida. Transmet la informació de manera directa i no se la identifica amb cap ideologia política.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Transmet la informació de manera directa i no se l'identifica amb cap ideologia política.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Primer transmet els fets de manera personalitzada i experiencial, i després utilitza el dispositiu mòbil per recolzar-se en les dades dels agents ferits.
Duració de la notícia.	1'05"	1'24"	1'40"	2'32"	2'22"
Anàlisi del discurs (Paraules més utilitzades) ³⁴ .	<i>Manifestantes, Barcelona, Situación, Policía.</i> Vegi's annex pàgina 66.	<i>Manifestantes, agentes, concentración, situación tensa.</i> Vegi's annex pàgina 66.	<i>Manifestantes, Edificio, Delegación Gobierno, Policiales.</i> Vegi's annex pàgina 67.	<i>Mossos d'Esquadra, Manifestantes, Delegación Gobierno, primera línea.</i> Vegi's annex pàgina 68.	<i>Seguridad, Mossos d'Esquadra.</i> Vegi's annex pàgina 69.

³⁴ Per a analitzar les paraules més utilitzades dels periodistes generarem un mapatge de paraules mitjançant el corpus lingüístic discursiu i la seva rellevància, amb l'aplicació gratuïta de *TagCrowd* i la subscripció gratuïta de 30 dies de *Sketch Engine*. Així, n'extraïem les paraules majorment utilitzades i s'incorporaran a la rúbrica. De totes maneres, el lector podrà visualitzar el mapatge de les paraules i el text íntegre del periodista a l'annex d'aquest treball.

b. PROGRAMA BÀSICS (Betevé).

I. Indicadors relacionats amb el tractament en directe.

Unitat d'anàlisi: 151019-BA	Peça informativa 1: 01 h 03' 43" — 1h 06' 37"	Peça informativa 2: 01 h 21' 57" — 1h 25' 18"	Peça informativa 3: 01 h 49' 52" — 1h 50' 40"	Peça informativa 4: 01 h 52' 03" — 1h 52' 46"	Peça informativa 5: 02 h 21' 28" — 2h 22' 10"
Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment.	Aldarulls i càrregues policials després de la manifestació (Passeig de Gràcia)	Barricades i aldarulls (carrer Mallorca).	Càrregues policials (carrer Mallorca/Passeig de Gràcia)	Barricades (carrer Aragó)	Manifestació a Delegació del Govern (carrer Aragó/Passeig de Gràcia)
Gènere.	Crònica.	Crònica.	Crònica.	Crònica.	Crònica.
Elements expressius de la informació.	-Imatges escenificades: fogueres, contenidors cremant i intervencions policials; -Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: sirenes i trets de la policia. Rètol (1): 1.: "Aldarulls al centre de Barcelona i càrregues policials després de la manifestació"	-Imatges escenificades: corredisses, intervencions dels bombers; -Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: sirenes i trets de la policia. Rètol (1): 1.: "Ariadna Comas/Mireia Braza. Directe- passeig de Gràcia."	-Imatges escenificades: corredisses, càrregues policials, fogueres, aldarulls; -Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: sirenes i trets de la policia.	-Imatges escenificades: Foguera, bombers i sirenes serveis policials. -Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: helicòpter, foguera. -Rètol (1): 1.: "Sergio Segura/André Roseira. Directe- carrer d'Aragó."	-Imatges d'actualitat -Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -So ambient: consignes i càntics. -Comentari (<i>off</i>); Rètol (1): 1.: "Aldarulls al centre de Barcelona i càrregues policials després de la manifestació".

Llenguatge audiovisual de la informació.	-Pla Mitjà Llarg (PML) i Pla Mitjà Curt (PMC); Pla General (PG) i Primeríssim Primer Pla (PPP).	Pla Mitjà Curt (PMC); Pla General (PG).	Pla General (PG); Pla General Curt (PGC).	Pla Mitjà (PM).	Pla General (PG); Pla General Curt (PGC); Pla Mitjà Llarg (PML) i Pla Mitjà Curt (PMC).
Moviment de càmera.	-Dinàmic: <i>zoom in</i> i <i>travelling</i> sobre eix horitzontal (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>travelling</i> sobre eix horitzontal (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> (sense suport de càmera).	-Moviment dinàmic sobre eix horitzontal (sense suport de càmera).	Moviment dinàmic sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).

II. Indicadors relacionats amb el tractament del periodista.

Nom del periodista.	Ariadna Comas/Mireia Braza.	Ariadna Comas/Mireia Braza.	Ariadna Comas/Mireia Braza.	Sergio Segura/André Roseira.	Ariadna Comas/Mireia Braza.
Apareix la imatge del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	No.	Sí.	No.
Apareix la veu en <i>off</i> del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	Sí.	No.	Sí.
Font periodística.	No està indicada.	Pròpia del mitjà.	Pròpia del mitjà.	Pròpia del mitjà.	No està indicada.
Identificació.	La periodista es mostra neutre però amb actitud tensa. A més, està molt pròxima als fets (dintre de les intervencions policials).	Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.	La periodista es mostra neutre però amb actitud tensa (refugiada a un hotel). A més, està molt pròxima als fets (a prop de les intervencions policials).	Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.	Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.
Duració de la notícia.	2'54"	3'21"	48"	43"	42"

Anàlisi del discurs (Paraules més utilitzades).	<i>Passeig de Gràcia, focus, Policia Nacional, Carrer.</i> Vegi's annex pàgina 70.	<i>Carrer, Corredisses, Manifestants, Passeig de Gràcia.</i> Vegi's annex pàgina 771	<i>Mossos d'Esquadra, Hotel, Carrer Mallorca, Manifestants.</i> Vegi's annex pàgina 72.	<i>Carrer, Carrer d'Aragó, Carrer Consell de Cent, Manifestants.</i> Vegi's annex pàgina 72.	<i>Concentrats, Persona.</i> Vegi's annex pàgina 73.
--	---	---	--	---	---

6.2. La noche en 24 horas i Bàsics, dimecres 16 d'octubre de 2019

a. LA NOCHE EN 24 HORAS (Canal 24 horas, RTVE).

I. Indicadors relacionats amb el tractament en directe.

Unitat d'anàlisi: 161019-LA	Peça informativa 1: 02' 00" — 02' 52"	Peça informativa 2: 03' 08" — 04' 05"	Peça informativa 3: 23' 53" — 25' 11"	Peça informativa 4: 58' 19" — 59' 28"	Peça informativa 5: 1h 40' 13" — 1h 40' 50"
Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment.	Barricades i aldarulls (carrer Roger de Flor)	Barricades i aldarulls (carrer Roger de Flor)	Fogueres Conselleria d'Interior	Fogueres Conselleria d'Interior	Aldarulls Conselleria d'Interior
Gènere.	Notícia.	Crònica.	Notícia.	Notícia.	Notícia.
Elements expressius de la informació.	-Presentació/Rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: cotxes cremats, foguera, destrosses immobiliàries. -So ambient: helicòpter -Música i efectes sonors: <i>jingle</i> del programa.	-Presentació/Rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: cotxes cremats i destrosses viàries; -So ambient: helicòpter; -Música i efectes sonors: <i>jingle</i> del programa. -Comentari (<i>off</i>); -Rètols (2):	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: destrosses immobiliàries, barricades, fogueres i contenidors cremats. -So ambient: soroll de l'espai públic; -Comentari (<i>off</i>);	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: fogueres i destrosses viàries; -So ambient: soroll de l'espai públic i sirenes serveis policials; -Comentari (<i>off</i>); -Rètols (2):	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: destrosses immobiliàries i destrosses viàries; -So ambient: soroll de l'espai públic i so helicòpter; -Comentari (<i>off</i>); -Rètols (2):

	<p>-Rètols(2):</p> <p>1.: “María Ríos – Consejería del Interior, i</p> <p>2.: “Disturbios en Cataluña: Primeros incidentes ante la Consellería de Interior, en protesta por la actuación policial”.</p>	<p>1.: “Cristina Pampín – Consejería del Interior”, i</p> <p>2.: “Disturbios en Cataluña: Al menos, media docena de coches quemados”</p>	<p>Rètols (2):</p> <p>1.: “Nuevos disturbios en Cataluña: Coches quemados, barricadas y cargas en torno a Interior”, i</p> <p>2.: “Nuevos disturbios en Cataluña: Un detenido entre los manifestantes, que están lanzando piedras y otros objetos a la policía”.</p>	<p>1.: “Rubén Urdiales/Franklin José – Consejería de Interior”, i</p> <p>2.: “Disturbios en Cataluña: Coches quemados, barricadas y lanzamiento de objetos contra la policía”.</p>	<p>1.: “Rubén Urdiales/Franklin José – Consejería de Interior”, i</p> <p>2.: “Disturbios en Cataluña: Tercera jornada de protestas en Cataluña por la sentencia del procés”.</p>
Llenguatge audiovisual de la informació.	Pla Americà (PA); Pla General Llarg (PGL) i Pla General Curt (PGC).	Pla Mitjà (PM) i Pla General Curt (PGC).	Pla Mitjà (PM) i Pla General Llarg (PGL)	Pla General Curt (PGC).	Pla General Curt (PGC).
Moviment de càmera.	-Dinàmic: sobre eix horitzontal (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> , <i>zoom out</i> i <i>travelling</i> sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> , <i>zoom out</i> , <i>travelling</i> , sobre eix horitzontal (amb suport de càmera, trípode).	-Estàtic (amb suport de càmera, trípode).	-Estàtic (sense suport de càmera.).
II. Indicadors relacionats amb el tractament del periodista.					
Nom del periodista.	María Ríos.	Cristina Pampín.	Ruben Urdiales/Franklin José	Ruben Urdiales/Franklin José	Ruben Urdiales/Franklin José

Apareix la imatge del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	Sí.	No.	No.
Apareix la veu en <i>off</i> del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.
Font periodística.	No està indicada.	No està indicada.	Font institucional: Mossos d'Esquadra.	No està indicada.	No està indicada.
Identificació.	Transmet els fets de manera directa i molt pròxima a la foguera. Narra els fets de manera indirecta, això és, segons les seves percepcions segons la referència on es troba.	La periodista i l'operador de càmera es troben a una distància de seguretat que els permeten gravar de forma segura i protegida Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Transmet la informació de manera indirecta i narra els fets segons la seva experiència viscuda, tot i que també corrobora la informació per mitjà de fonts oficials.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Transmet la informació de manera indirecta, perquè els fets ja han succeït.	El periodista i l'operador de càmera es troben dintre del perímetre de seguretat. Transmet la informació de manera indirecta i narra els fets segons la referència on es troba.
Duració de la notícia.	52''	57''	01' 18''	01' 09''	37''
Anàlisi del discurs (Paraules més utilitzades).	<i>Contenedores, Roger de Flor, Fuego, Calles.</i> Vegi's annex pàgina 74.	<i>Fuego, Zona, Vehículos, Llamas.</i> Vegi's annex pàgina 74.	<i>Gran Vía, Plaza de Tetuán, Piedras, Consejería Interior</i> Vegi's annex pàgina 75.	<i>Policia, Manifestantes, Consejería Interior.</i> Vegi's annex pàgina 75.	<i>Policia, barricadas, fuegos.</i> Vegi's annex pàgina 76.

b. PROGRAMA BÀSICS (Betevé).

I. Indicadors relacionats amb el tractament en directe.

Unitat d'anàlisi: 161019-BA	Peça informativa 1: 03' 13" — 05' 07"	Peça informativa 2: 10' 30" — 16' 16"	Peça informativa 3: 18' 28" — 21' 33"	Peça informativa 4: 1h 02' 03" — 1h 05' 20"	Peça informativa 5: 1h 06' 04" — 1h 09' 47"
Temàtica de la notícia i lloc de l'esdeveniment.	Aldarulls Conselleria d'Interior	Aldarulls Conselleria d'Interior	Aldarulls Conselleria d'Interior	Barricades i aldarulls (carrer de Roger de Flor)	Barricades i aldarulls (carrer de Roger de Flor)
Gènere.	Crònica.	Crònica.	Crònica.	Crònica.	Crònica.
Elements expressius de la informació.	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges d'actualitat: Conselleria d'Interior, manifestants, cordó policial, llançament de pedres, petards i paper de vàter als Mossos d'Esquadra, helicòpter i furgons Mossos d'Esquadra; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: xiulades i consignes dels manifestants i helicòpter; -Rètols (2):	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges d'actualitat: enfrontament entre els manifestants i la policia, cordó policial, llançament de pedres, petards i paper de vàter als Mossos d'Esquadra, helicòpter de la Policia Nacional i tanques d'obra; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: xiulades, consignes dels manifestants, helicòpter, petards i trets dels Mossos d'Esquadra. -Rètols (2):	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges d'actualitat: furgons dels Mossos d'Esquadra, enfrontament entre els manifestants i la policia, intervenció policial, destrosses immobiliàries i viaries, llançament de pedres, i llançament de projectils de <i>foam</i> ; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: xiulades, consignes de manifestants, helicòpter, petards i trets dels	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: vehicles cremant, Bombers, Mossos d'Esquadra, cordó policial, benzinera, destrosses immobiliàries, barricades i fogueres; -Comentari (<i>off</i>); -So ambient: serveis policials i bombers, i explosions dels vehicles; -Rètols (2): 1.: "Josep Bassas/Mireia Braza", i 2.: "carrer de Roger de Flor"	-Presentació/rodatge <i>in situ</i> ; -Imatges escenificades: vehicles cremant, flames, Bombers, destrosses immobiliàries, barricades i petites fogueres; Comentari (<i>off</i>); -So ambient: serveis policials i bombers, mànega d'aigua dels bombers, consignes manifestants. -Rètols (2): 1.: "Marta Martorell/Abel Verós", i 2.: "Carrer de Roger de Flor".

	1.: “Marta Martorell/Abel Verós – carrer de la Diputació”, i 2.: “Milers de persones segueixen la manifestació convocada pels CDR”.	1.: “Marta Martorell/Abel Verós”, i 2.: “Milers de persones segueixen la manifestació convocada pels CDR”.	Mossos d’Esquadra, sirenes serveis policials. -Rètols (3): 1.: “Marta Martorell/Abel Verós - conselleria d’Interior”; 2.: “Milers de persones segueixen la manifestació convocada pels CDR - conselleria d’Interior”, i 3.: “Primers aldarulls en la manifestació convocada pels CDR – conselleria d’Interior”.		
Llenguatge audiovisual de la informació.	Pla Mitjà (PM) i Pla General Curt (PGC).	Pla General (PG); Pla General Llarg (PGL); Pla General Curt (PGC); Pla Americà (PA); Primer Pla (PP) i Pla Detall (PD).	Pla General (PG); Pla General Llarg (PGL); Pla General Curt; Pla Americà (PA); Primer Pla (PP); Primeríssim Primer Pla (PPP).	Pla Mitjà (PM); Pla General Curt (PGC) i Pla General Llarg (PGL).	Primer Pla (PP); Primeríssim Primer Pla (PPP); Pla Mitjà (PM); Pla Americà (PA); Pla General Curt (PGC) i Pla General Llarg (PGL).
Moviment de càmera.	-Dinàmic: <i>travelling</i> 360° sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> i <i>zoom out</i> sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> , <i>zoom out</i> , <i>travelling</i> sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>zoom in</i> , <i>zoom out</i> , <i>travelling</i> sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).	-Dinàmic: <i>travelling</i> sobre eix horitzontal i vertical (sense suport de càmera).
II. Indicadors relacionats amb el tractament del periodista.					
Nom del periodista.	Marta Martorell/Abel Verós	Marta Martorell/Abel Verós	Marta Martorell/Abel Verós	Josep Basses/Mireia Braza	Marta Martorell/Abel Verós

Apareix la imatge del reporter/periodista.	Sí.	No.	No.	Sí.	No.
Apareix la veu en <i>off</i> del reporter/periodista.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.
Font periodística.	Pròpia del mitjà.	No està indicada.	Pròpia del mitjà.	Pròpia del mitjà.	Pròpia del mitjà.
Identificació.	La periodista i l'operador de càmera es troben dintre del cordó policial que separa els manifestants de la conselleria, fet que els permet permeten gravar de forma segura i protegida Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.	La periodista i l'operador de càmera es troben dintre de l'enfrontament entre la policia i els manifestants. Per aquest motiu, la periodista actua d'observadora i va narrant els esdeveniments segons es va desenvolupant la intervenció policial.	La periodista i l'operador de càmera es troben dintre de l'enfrontament entre la policia i els manifestants. Per aquest motiu, la periodista actua d'observadora i va narrant els esdeveniments segons es va desenvolupant la intervenció policial.	El periodista i l'operador de càmera es troben molt pròxims dels incendis del carrer Roger de Flor. D'aquesta manera, el periodista actua d'observador i va narrant els esdeveniments segons es va desenvolupant els aldarulls.	La periodista i l'operador de càmera es troben molt pròxims dels incendis del carrer Roger de Flor. Transmet els fets de manera directa, tot i que narra els fets de manera personalitzada, això és, segons la seva experiència viscuda.
Duració de la notícia.	1'54"	5'46"	3'5"	3'17"	3'43"
Anàlisi del discurs (Paraules més utilitzades).	<i>Consignes, Tanques, Policia, Conselleria.</i> Vegi's annex pàgina 77.	<i>Manifestants, Tanques, Llançaments, Policia, Conselleria d'Interior.</i> Vegi's annex pàgina 78.	<i>Furgonetes, Mossos d'Esquadra, Projectils.</i> Vegi's annex pàgina 79.	<i>Carrer, Metres, Flames, Cotxes.</i> Vegi's annex pàgina 80.	<i>Bombers, Flames, Vehicles, Expectació.</i> Vegi's annex pàgina 82.

7. Conclusions

Aquest últim apartat té com a objectiu recapitular els resultats de la investigació exposats al llarg de l'apartat anterior. D'una forma breu, les conclusions es componen de tres revisions; primerament, els dos apartats inicials fan referència a les peces informatives desplegades per cadascuna de les cadenes que han format part de la nostra anàlisi on, mitjançant el mesurament dels indicadors, representarem les decisions periodístiques i els elements audiovisuals preponderants per cada programa informatiu.

El següent i últim apartat pretén tancar el treball procurant oferir *per se* les estratègies i les posicions editorials marcades pels dos formats, amb la finalitat de sotmetre's a consideració les diverses opcions que han desplegat els mitjans a l'hora de relatar les protestes a la sentència del «*procés*».

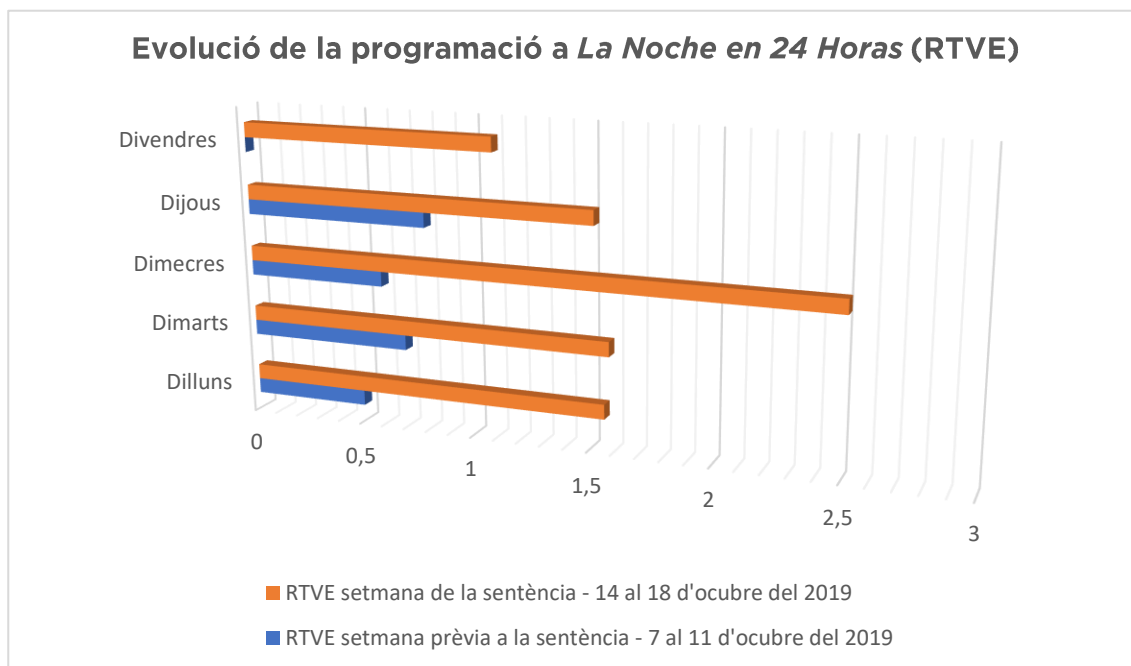
En qualsevol cas, l'elaboració d'aquestes conclusions suposa un esforç de síntesis, doncs centrem la nostra anàlisi en dos dies de mostreig i extrapolem els resultats d'investigació d'uns fets que, inevitablement, van persistir al llarg de la setmana —fins i tot dels mesos— basant-nos en els dies 15 i 16 d'octubre de 2019, a Barcelona.

7.1. La noche en 24 horas (Canal 24h, RTVE)

És evident que relatar els successos esdevinguts entorn de les protestes independentistes a Barcelona i narrar els conflictes causats per grups radicals, no ha estat feina tènue per a l'organització i els processos periodístics que compon el programa.

Particularment, *La Noche en 24 Horas* va veure's afectada la seva dinàmica periodística i el model de producció, estenen la programació del format (+13,8% de mitjana pel que refereix als dos dies analitzats, de 4 h i 49 min, del total de la setmana.) amb la finalitat de desplegar una cobertura periodística més especialitzada en les

notícies a peu de carrer que, per descomptat, requeria molts més esforços tècnics i de recursos humans per a situar-los en complexos processos.

Taula 9: Evolució de la programació a *La Noche en 24 Horas* (RTVE). Freqüència en hores. Font: RTVE

En tot cas, la manifestació del 15 d'octubre de 2019 enfront de la Delegació del Govern en contra les càrregues policials suscitades a l'Aeroport del Prat i la protesta convocada per les plataformes i les entitats sobiranistes del dia 16 d'octubre a la Conselleria d'Interior, fan que l'escenari informatiu predominant sigui precisament la presentació *in situ* dels esdeveniments que es van desenvolupant i, com a tal, té sentit que els periodistes interactuïn amb l'entorn i tendeixin a moure's per les zones més conflictives.

Convé recalcar, doncs, que *La Noche en 24 Horas* recorre a 5 periodistes desplegats a la zona on realment es desenvolupen els fets aquí analitzats mitjançant imatges i objectes escenificats³⁵, els quals han estat repetidament imatges amb forta càrrega simbòlica, tretes en la seva majoria del context informatiu amb clau política, i personalitzades pel reporter, amb la finalitat d'induir-nos a un imaginari col·lectiu de «conflicte urbà» que bé ens recorda als moviments i protestes violentes al llarg de 2019 a Xile.

³⁵ *n.b.*, Observi's que un dels elements expressius que fa sobredimensionar el sentit autònom de cadascun dels elements escenificats és a través d'un *framing* explícit a les fogueres provocades pels radicals.

Així mateix, la unitat màxima de significació, o sia, els plans i l'articulació dels moviments de càmera dinàmics els trobem sobretot rellevant en el segon dia analitzat, ja que el programa adopta fins a cinc ocasions un enfocament justificat entre els *vehicles calcinats* del carrer de Roger de Flor i les *manifestacions violentes* com a característica intrínseca del moviment independentista català.

El rerefons d'aquesta postura es troba en la negativa a la proximitat dels fets, ja que tres de les desenes parts de les peces informatives enregistrades s'observa com el periodista es troba allunyat dels fets, però mostra i interactua el que l'esdevé. Només d'aquesta manera podria donar-se'n una resposta al problema de la intersubjectivitat del periodista (Rodrigo Alsina, 2017).

Això ens condueix que el relat periodístic a *La Noche en 24 Horas* s'articula a través d'un discurs diegètic (DÍAZ ARIAS, 2017). És a dir, el periodista *sintetitza* mitjançant la paraula i la imatge en directe, auxiliat per les opinions dels tertulians, polítics i experts en la matèria que es troben en el plató, i a través de les comunicacions institucionals com a font periodística principal del programa.

Però l'anàlisi discursiu dels periodistes de RTVE ens ha deixat entreveure que existeix un cert aire de redundància al conflicte social, facilitat per les previsions anticipades i sensacions provocades prevalgut probablement per la *praxi* professional que s'identifica com a predeterminat a la idiosincràsia del mitjà.

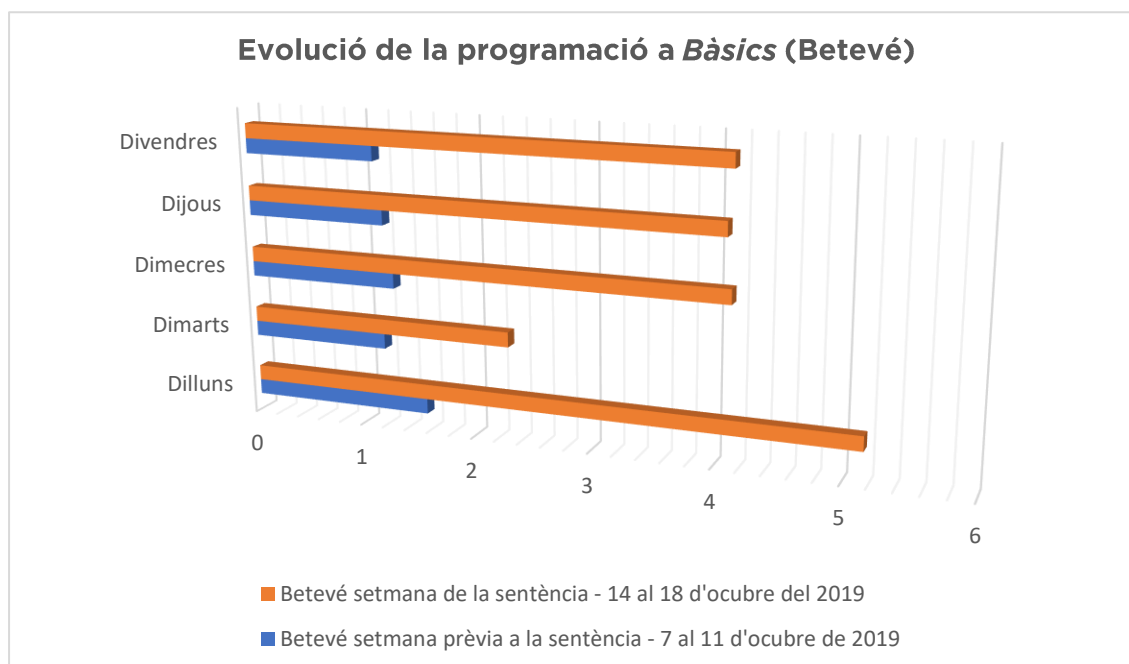
Figura 3: Núvol de paraules a partir de la freqüència del corpus lingüístic de RTVE

D'aquesta representació es desprèn que el tractament informatiu pels periodistes d'aquest mitjà ha intentat donar resposta a uns esdeveniments clarament noticiables, però han eliminat qualsevol distància amb l'objectivitat periodística i s'han convertit en protagonistes de la informació, a més de mostrar-se'n emocionalment implicats. Narren el testimoni en primera persona, però sense narrar amb «*el que ha ocorregut*» sinó «*el que li ha ocorregut*» (*op. cit.*, DÍAZ ARIAS, 2017: 182).

Estem per tant davant de fabricacions personals, la qual cosa no es tracta d'una informació rigorosa, sinó més aviat ha donat resposta a una representació informativa més dedicada a situar el *makeover show* de les fogueres en context adoptat pel moviment independentista català.

7.2. Bàsics (Betevé)

Analíticament hem demostrat l'atenció que ha realitzat el programa informatiu *Bàsics* amb una àmplia cobertura excepcional entorn de les manifestacions a la Delegació del Govern i enfront de la Conselleria d'Interior. Aquest influx ha tingut, com la mateixa cadena ha reconegut³⁶, dues conseqüències fonamentals, a saber, (a) l'alteració de la dinàmica productiva del programa (estenenent-se fins a un +39,3%) pel

Taula 10: Evolució de la programació a Bàsics (Betevé). Freqüència en hores. Font: Bàsics

³⁶ Vid., *supra*. Nota 30 (pàg., 35).

que (b) la irrupció d'altres temes a l'agenda del mitjà —com el bloc informatiu a l'abordatge a les víctimes de les pilotes de *foam*— no eclipsa la resta de l'actualitat informativa del programa.

Prenent llavors les peces informatives d'aquest programa com a referència central a la profunditat d'*issues* destaquem l'escenari informatiu a la presentació *in situ* de les peces en directe que hem registrat. Certament, el programa desplega a 4 reporters i 4 operadors de càmera els qui, malgrat les circumstàncies tècniques que experimentaven, donaven resposta a un tractament informatiu més pròxim al relat independentista que adopta el mitjà.

Convé que sigui manifestat els elements audiovisuals extradiegètics, com són els rètols d'identificació (*i.e.*, data i lloc de l'acció narrativa), els gràfics i la cita directa com a verificació, que realcen el valor d'aquestes imatges en directe. La proposta d'aquest programa passa també per la classificació de les imatges mitjançant objectes escenificats³⁷, que conquistaven als professionals de la informació a més d'atreure l'interès dels espectadors per la seva forta càrrega emocional.

Aquesta articulació entre imatge i relat informatiu no ha plantejat problemes narratius ni d'ètica professional perquè el discurs preponderant ha estat minvat per un relat mimètic de proximitat. Els reporters s'han encarregat de *mostrar* les imatges i els sons de l'acció informativa, per la qual cosa han estat transmissors de l'experiència vivencial (McCombs, 2006: 40) essent els mateixos reporters la principal font d'informació directa els quals s'ha tingut un accés exclusiu.³⁸

Així, s'han limitat a connectar la informació amb altres fets cronològics o, cosa que és equivalent, han enquadrat el discurs narratiu en marcs informatius molt més accessibles a l'audiència.

³⁷ *n.b.*, També en aquest cas, un dels elements expressius que sobredimensiona el sentit autònom de cadascun dels elements escenificats és a través d'un *framing* explícit a les fogueres provocades, les corredisses, i la projecció de les pilotes de *foam* pels agents antidisturbis.

³⁸ *n.b.*, Vuit de cada deu peces informatives per *Bàsics* han estat fonts pròpies i personals pel mateix mitjà.

Figura 4: Nívol de paraules a partir de la freqüència del corpus lingüístic de Bàsics

Els periodistes d'aquest mitjà han estat testimonis dels fets i narren en primera persona sense justificar la subjectivitat al relat periodístic (vegi's, sobretot, l'anàlisi discursiu a pp., 77-83). La seva participació no es tracta d'una presentació de la notícia, perquè se'ls pressuposa presència i, com a tal, credibilitat. Tanmateix, s'afegeix la responsabilitat professional al periodista i s'exigeix ser, almenys, tan precís com un testimoniatge extern als fets.

7.3. Dos programes, dues estratègies

Hem pogut presenciar com els dos programes han fet ressò de les protestes independentistes a Barcelona dissenyat per un marc informatiu distintiu, tot això com a resultat al principi del posicionament editorial dels mitjans en qüestió.

El grau d'implicació per RTVE a la cobertura li ha portat a una posició que respon a la proximitat ideològica del Govern Central (PSOE), enfrontat amb la gestió de crisi que duu a terme el Govern català, reforçat per les crítiques dels tertulians per les decisions que prenia el màxim dirigent de la comunitat autònoma catalana, Quim Torra.

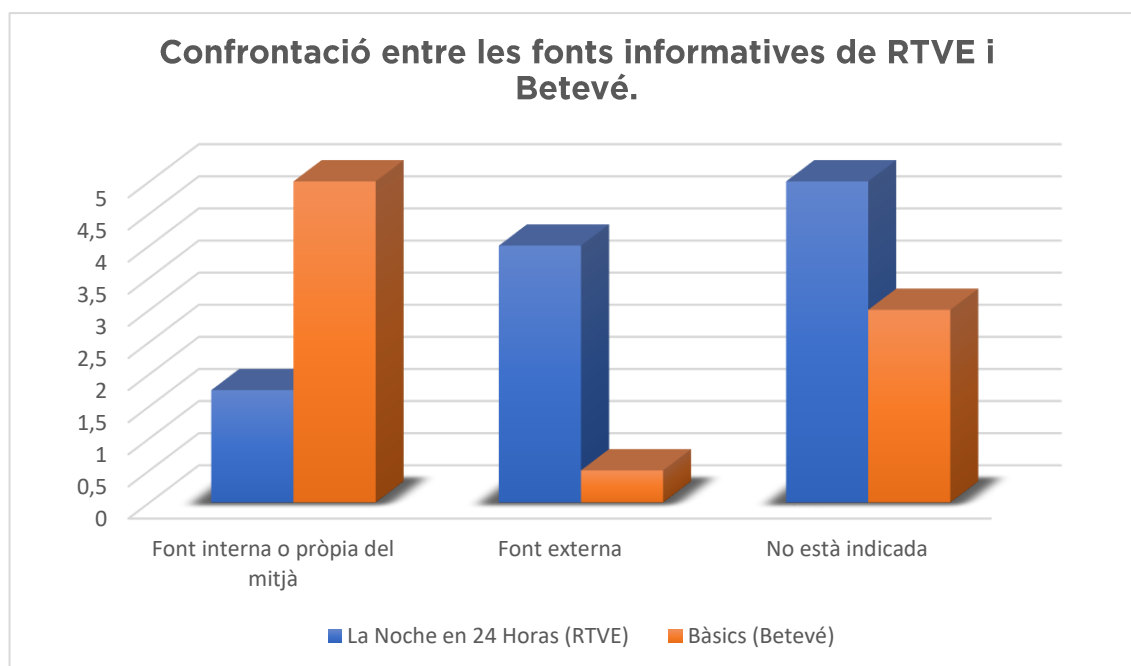
Això queda reflectit no solament en la selecció informativa i la durada de les peces, sinó que RTVE ha mantingut un cert equilibri entre aquelles informacions i declaracions dels dirigents polítics contraris a l'autodeterminació (PP i C's) que, si més

no, reforcen el valor constitucional i l'acció policial, sent els aldarulls el *framing* més explícit per aquest format.

La Noche en 24 Horas ha valorat la realitat informativa des de criteris polítics propis de l'estil periodístic del mitjà, que s'ha basat essencialment a respondre les clàssiques *W* (qui, què, quan, a on) però no —o de forma molt succinta— al perquè o per quin motiu. Això proposa al telespectador una determinada visió sobre la realitat informativa però arrelat a la representativitat de la nació com a protecció de l'*statuo quo*.

En aquest sentit, rarament han dedicat el mateix temps i espai a les raons de les protestes, així com l'ampliació de les *marxes per a la llibertat* (16/10/17) que es quedaven relegades a un segon pla, mentre que les notícies de vandalisme sumat al conflicte polític i institucional entre el Govern de la nació i el Govern autonòmic se situaven en primera posició.

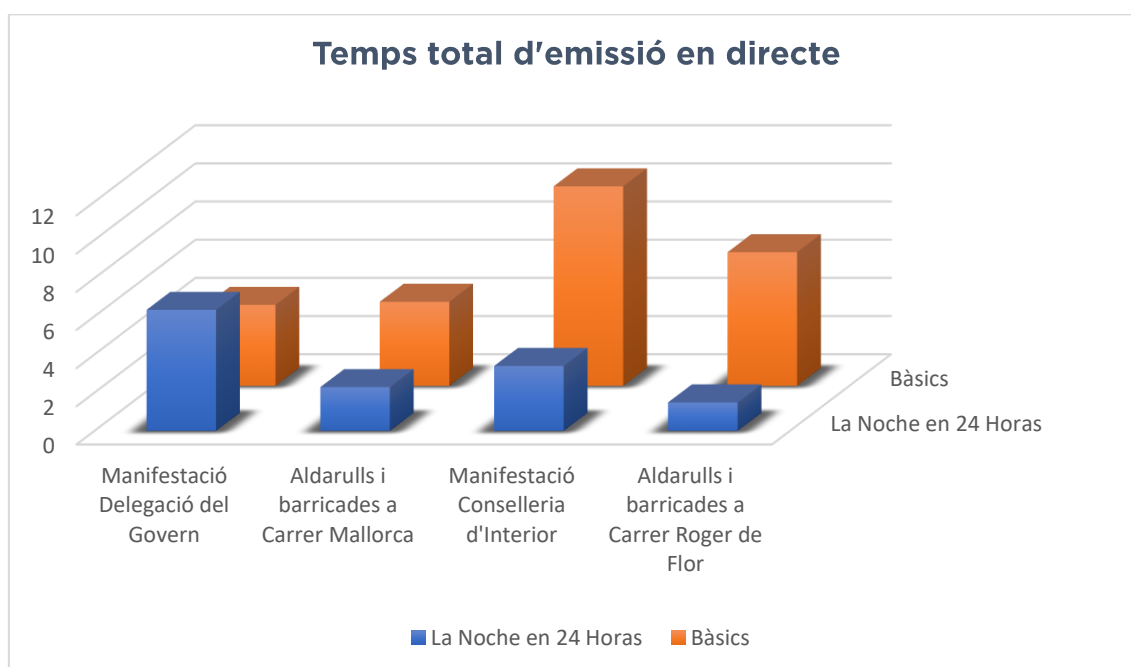
Com podem veure en la següent taula, les fonts d'informació externes de RTVE ens indica una concepció més pròxima al transmissor de dades, mentre que la participació abundant de fonts internes per *Bàsics* evidencia un major desig per interpretar les protestes i lliurar-los al públic sota l'anàlisi individual.

Taula 11: Confrontació entre les fonts informatives de RTVE i Betevé

A partir d'un estil de *crònica* periodística, *Bàsics* ha aportat les claus per interpretar i contextualitzar els successos que s'esdevenien, responent al *perquè* de les raons de les manifestacions. Una bona mostra d'això ho trobem en el relat periodístic de la Manifestació enfront de la Conselleria d'Interior: la periodista contextualitza l'esdeveniment fent èmfasi a la raó de les consignes i *per quin motiu* els manifestants llancen papers de vàter a la policia que escortava la institució.

A més, *Bàsics* ens ha brindat una major presència d'assumptes noticiables a l'agenda del mitjà, així com la possibilitat d'aconseguir un major grau de profunditat sobre els esdeveniments periodístics analitzats.

Taula 12: Evolució de l'emissió en directe a RTVE i Bàsics

La societat demana periodistes amb el deure de difondre continguts de manera veraç i plural per al compliment d'una societat lliure d'informació. Els dissidents enquadrats noticiables que hem presenciat en el mateix tractament informatiu tenen a veure amb l'estratègia del posicionament editorial. Betevé ha estat aparentment crítica amb la gestió assumida pel Govern Central, sobretot referent a les càrregues policials. Això ens situa que *Bàsics* ha adoptat un periodisme de fiscalització al poder polític, fet que convida a la seva audiència a qüestionar a les autoritats i a criticar l'ordre de les coses.

8. Bibliografia

- AIRA, T. (2013). La construcció de l'agenda. *1op., a Barcelona*: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035 (Barcelona). Editorial UOC.
- AIRA, T. (*et.al*, 2019). La comunicació política. 104p., a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035 (Barcelona). Editorial UOC.
- ARDÈVOL-ABREU, A. (2015): "Framing o teoría del encuadre en comunicación. Orígenes, desarrollo y panorama actual en España". *Revista Latina de Comunicación Social*, 70, pp. 423 a 450. DOI: 10.4185/RLCS-2015-1053. Veure enllaç: [en línia]. Recuperat de: <http://www.revistalatinacs.org/070/paper/1053/23es.html>
- (AA. VV, 2018). Anatomía del procés. Claves de la mayor crisis de la democracia española. Edición a cargo de J. Coll., I. Molina., y M. Arias Maldonado. Fundación Joan Boscà. Travessera de Gràcia, 47-49; 08021, Barcelona.
- BUSQUET, J; MEDINA, A. (2013) «*Sociologia de la comunicació*» a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035 (Barcelona). Editorial UOC: B-19.174-2013.
- DÍAZ ARIAS, R. (2017). La información periodística en televisión. La construcción del mundo en imágenes y sonidos. Madrid, Editorial Síntesis.
- HUNTER, M. (2013). La investigación a partir de historias. Manual para periodistas de investigación. París, Montevideo: Ediciones Unesco. ISBN 978-92-3-304189-9. Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta: 10/03/2020]. Recuperat de: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000226457_spa
- MACÍAS RODRÍGUEZ, P. (2018). Esfera pública y democracia. Una síntesis de las ideas de Arendt y Habermas. Barcelona, Editorial UOC. ISBN: 9788491801962.
- MCCOMBS, M. (2006). Estableciendo la agenda. El impacto de los medios en la opinión pública y en el conocimiento. 290 p. Barcelona: Paidós. ISBN: 8449318696 9788449318696.

RODRIGO ALSINA, MIQUEL I ESTRADA ALSINA, A. (2015a). La perspectiva crítica de les teories de la comunicació, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

RODRIGO ALSINA, MIQUEL I ESTRADA ALSINA, A. (2015b). La perspectiva funcionalista de les teories de la comunicació, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

RODRIGO ALSINA, MIQUEL I ESTRADA ALSINA, A. (2015c). La perspectiva interpretativa de les teories de la comunicació, 41. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

RODRIGO ALSINA, M. (1989). La construcción de la noticia, a: La producción de la noticia (pàg., 130-139); Barcelona, Editorial Paidós.

RUIZ-MALLÉN, I. (*et. al.*, 2017) Guia de metodologies participatives orientades a la seva implementació. A Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC: B-19.174-2013 Veure enllaç: [en línia]. Recuperat de:
<<http://cvapp.uoc.edu/autors/MostraPDFMaterialAction.do?id=257084>>

MARTÍNEZ, MARTÍNEZ, S. (2019). Selecció i edició, 10. a Barcelona: Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC). Av. Tibidabo, 39-43, 08035. Editorial UOC.

VICENTE MARIÑO, MIQUEL I LÓPEZ RABADÁN, PEDRO.(2009). Resultados actuales de la investigación sobre framing: sólido avance internacional y arranque de la especialidad en España". Revista ZER (vol. 14, núm. 26).

WEIBEL, M. (2019). Manual de periodismo de investigación: ética/narrativa/investigación/seguridad. UNESDOC. Veure enllaç: [en línia]. [Data de consulta: 11/03/2020]. Recuperat de:
<<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000367157?posInSet=2&queryId=N-EXPLORE-197c03e3-68de-4b90-b168-3c4c5fa105d9>>

9. Bibliografia web

BETEVEÉ (2020). “Betevé, Premi Ciutat de Barcelona per la cobertura de les protestes postsentència”. Betevé, 10/02/2020; 12:43 h. [en línia]. [Data de consulta: 15 de març de 2020].

Recuperat de: <<https://beteve.cat/cultura/beteve-premi-ciutat-barcelona-2019/>>

COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA (2020). A: Codi Deontològic. [en línia] [Data de consulta: 02 de març de 2020].

Recuperat de: <<https://www.periodistes.cat/codi-deontologic/>>

ESTUDIO GENERAL DE MEDIOS [EGM] (2018-2019). Informes Estudio General de Medios. a: 2019-2ª Ola. [en línia] [Data de consulta: 28 de març de 2020]. Recuperat de:

<<http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>>

ESpanya. TRIBUNAL SUPREM (*Sala de lo Penal*, Secció 1a). Sentència núm. 459/2019 de 14 d'octubre.

Disponible en:

<<https://epoo.epimg.net/descargables/2019/10/14/27b12ba3db1e62e1914c694afd8do098.pdf>>

FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES DE LA PRENSA DE ESPAÑA (FAPE, 2020) a: Código Deontológico [en línia] [Data de consulta: 02 de març de 2020].

Recuperat de: <<http://fape.es/home/codigo-deontologico/>>

HUMANES, M. (2001) El encuadre mediático de la realidad social. Un análisis de los contenidos informativos en televisión. A: ZER, Revista de Estudios de Comunicación. Vol.6; núm., 11. [en línia] [Data de consulta: 10 de gener de 2020].

Recuperat de:

<<https://www.ehu.eus/ojs/index.php/Zer/article/view/6072/5754>>

LA VANGUARDIA (2017). “Los periodistas de TVE cargan contra sus propios informativos”. La Vanguardia, 02/10/2017; 08:49 h. Actualitza't a 02/10/2017; 14:49h. [en línia]. [Data de consulta: 10 de març de 2019].

Recuperat de:

<<https://www.lavanguardia.com/television/20171002/431739446450/tve-referendum-10-catalunya-periodistas-criticas.html>>

OLEGARIO, M; CARAZO, M. (2004) La noche del Telediario. A: Radio Televisión Española. 2004. Madrid. [en línia] [Data de consulta: 15 de març de 2020].

Recuperat de:

<<https://www.rtve.es/alcarta/videos/la-noche-de/noche-del-telediario/2447250/>>

SÁNCHEZ, JORDI (*et.al.*, 2018d) *Mòdul 4: Noves formes en la narració audiovisual*. a Barcelona: Oberta UOC Publishing, SL. Veure enllaç: [Data de consulta: 29/03/2019] [en línia]

Recuperat de:

<http://materials.cv.uoc.edu/daisy/Materials/PID_00249087/pdf/PID_00249087.pdf>

10. Annex

1.1.: Anàlisi del discurs periodístic, dimarts 15 d'octubre de 2019 a *La Noche en 24 horas*.

Peça informativa 1 — Periodista *Isabel Ojeda*:

“Pues estamos en pleno centro de Barcelona en Calle Mallorca con Paseo de Gracia. En estos momentos, como estáis contando, hay mucha tensión en las calles del centro de la Ciudad de Barcelona: justo en Paseo de Gracia vemos como los manifestantes corren. Ha habido enfrentamientos entre la policía y esos manifestantes. Están en un dispositivo conjunto Mossos d'Esquadra y Policía Nacional. Sabemos que hay 3 personas que han resultado detenidas y hay 3 personas más que en estas manifestaciones han tenido que ser atendidas por los Servicios Médicos. A lo largo del día de hoy hay otras 6 personas más que en Gurb (Vic) han tenido que ser atendidas por los Servicios Médicos. Y como estamos contando, situación de mucha tensión en estos momentos en la Ciudad de Barcelona donde está habiendo cargas policiales, donde los manifestantes corren y han retrocedido algunos de esos manifestantes. Y ahora lo que os podemos contar es que la situación ahora mismo es de pleno operativo de Mossos d'Esquadra y Policía Nacional para abordar esta situación”.

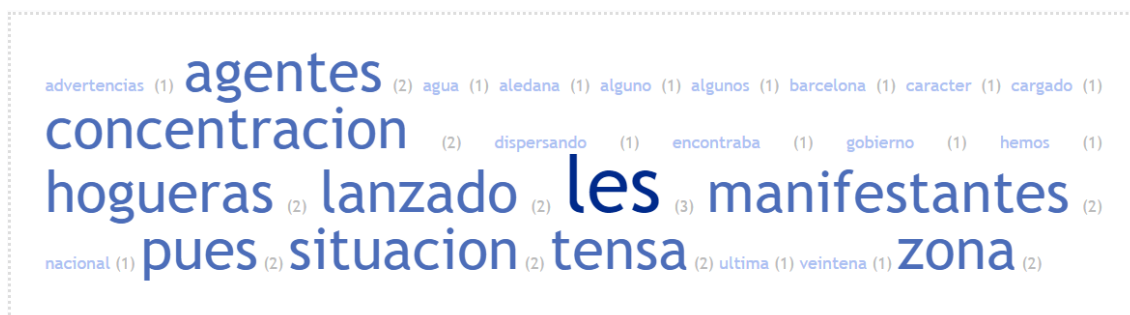

Imatge 1: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 RTVE (15/10/19)

Peça informativa 2 — Periodista *Aina Galduf*:

“Hola, pues nosotros nos encontramos en Rambla de Cataluña que está aproximadamente a unos 700 metros de donde se había producido esa concentración, una concentración que la Guardia Urbana cifra la participación en unas 40.000 personas, que empezaba con un carácter pacífico pero que pronto se ha tornado en una situación mucho más tensa cuando los manifestantes han increpado a los agentes, les han lanzado objetos y después de varias advertencias estos han cargado hasta en 4 ocasiones. La última cuando han hecho una hoguera

a tan solo un metro donde se encontraba la línea policial. Y vean como han quedado ahora mismo las calles aledañas: un reguero de hogueras, más de una veintena alrededor de la zona centro de Barcelona. Todos los manifestantes están dispersando, todavía quedan muchos de ellos están en distintos puntos de esta zona aledaña a la Delegación del Gobierno, porque la Policía Nacional y sus furgones no dejan de pasar. Ellos cada vez que [sic] accediendo algún tipo de acción pues en seguida vienen los agentes y les responden. Algunos de los vecinos también hemos visto como les pedían que dejaran de hacer estas hogueras, alguno de ellos incluso ha lanzado agua desde sus balcones. Ahora todavía la situación aquí es muy tensa, estamos en pleno operativo”.

Imatge 2: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 RTVE (15/10/19)

Peça informativa 3 — Periodista Rubén Urdiales:

“Sí. Buenas noches. Nosotros estamos ya justo (nos hemos movido) frente al edificio de la Delegación del Gobierno. Este, recordamos, es el punto hasta donde querían llegar los manifestantes; inicialmente convocados recordamos por la ANC, Òmnium, las entidades independentistas. Luego han querido convocar los llamados CDR para llegar hasta este punto de manifestación. Y como os hemos venido explicando, se ha cerrado todo el perímetro de este edificio, la Delegación del Gobierno, unas nueve manzanas, y, en total, podríamos decir que se han vallado unos 6 accesos de la zona. A través de esos accesos lo que vemos desde aquí son imágenes de furgones policiales desplazándose, ambulancias, coches de bomberos, algunos fuegos que actúan de forma de barricadas y un reguero de objetos que los manifestantes, por lo menos los de primera línea, han lanzado contra los agentes de la policía y de los Mossos de Esquadra que intentan que nadie acceda hasta este edificio de la Delegación del Gobierno. Con esas movilizaciones, según datos policiales, se han llegado a sumar unos 40.000 manifestantes en los momentos más álgidos en los alrededores, en estas inmediaciones, y tras esas cargas policiales hemos visto también como algunos manifestantes, en concreto, 3 personas han resultado detenidas por atentado contra la autoridad. Ahora mismo vemos como se están concentrando muchos de esos vehículos de los Mossos d'Esquadra y también las ambulancias de los servicios de emergencias médicas justo en frente de este edificio.

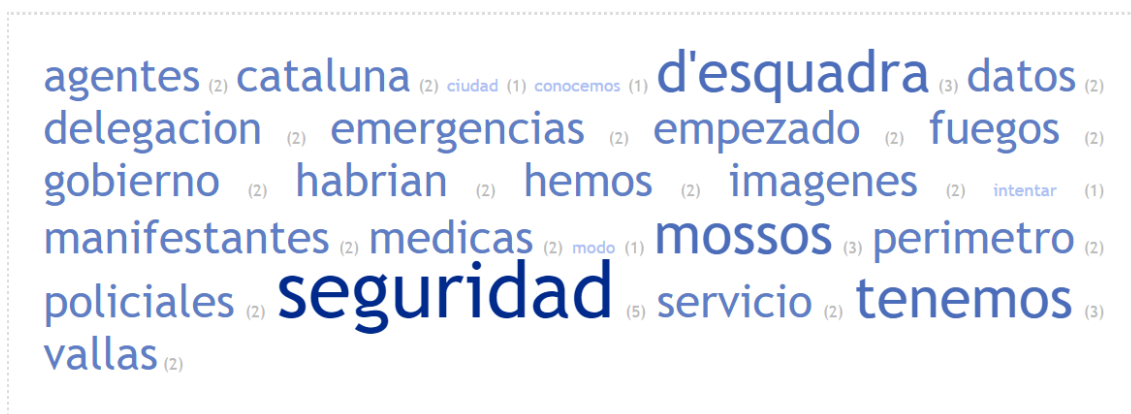
manifestantes que estaban intentando entrar por esos diferentes puntos. Mucha concentración de agentes de la policía, aquí frente a la Delegación del Gobierno en Cataluña. Los últimos datos que tenemos son por ahora de 3 detenidos según informan los Mossos d'Esquadra por atentado contra la autoridad”.

Imatge 4: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 RTVE (15/10/19)

Peça informativa 5 — Periodista Rubén Urdiales:

“Sí, sí. Nos fiamos un poco por los ruidos alrededor de la zona, por las imágenes que vemos de cada uno de los accesos aquí en la Delegación del Gobierno. Parece, podríamos aventurar, que empieza a relajarse un poco la tensión que hemos vivido en las últimas horas. Tenemos esos datos que comentabas hace justo un momento. Según fuentes cercanas a ese dispositivo de seguridad, de nuestros compañeros, 18 Policías Nacionales y 8 Mossos d'Esquadra habrían resultado heridos en Cataluña. También tenemos datos del Servicio de Emergencias Médicas en relación con la jornada de hoy; en concreto, el SEM (el Servicio de Emergencias Médicas) habla de 74 personas que habrían sido atendidas, ninguna de ellas reviste gravedad por lo que a nosotros nos ocupa se habla de 37 asistencias en Barcelona ciudad. Es ahora mismo el último balance que tenemos, sumado a esas 3 detenciones que conocemos a esta hora según han informado los Mossos d'Esquadra por atentado contra la autoridad. Recordamos, los manifestantes convocados frente a la Delegación del Gobierno en Cataluña. Perímetro de seguridad alrededor de unas 9 manzanas, con vallas de seguridad, con agentes de seguridad y Mossos d'Esquadra. Las cosas han empezado a encrudecerse cuando algunos de esos manifestantes han empezado a lanzar objetos contra los agentes, a intentar saltarse las vallas de seguridad, cargas policiales, y, a partir de ahí, es cuando se han organizado los fuegos alrededor de este perímetro a modo de barricadas. Por las imágenes que hemos podido ir viendo en los alrededores, vehículos policiales arriba y abajo, también bomberos intentando apagar esos fuegos, además de ambulancias”.

Imatge 5: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 RTVE (15/10/19)

1.2.: Anàlisi del discurs periodístic, dimarts 15 d'octubre de 2019 a *Bàsics* (Betevé)

Peça informativa 1 — Periodista *Ariadna Comas*:

“Sí. Estem bé. Ara el que tenim al Passeig de Gràcia és [sic] diversos focus de foc. El que us podem ensenyar ara mateix és el carrer Provença amb Passeig de Gràcia, aquesta barricada plena de foc, però aquests és un dels focus que hi ha per tota aquesta zona, després d'aquesta protesta davant de la Delegació de Govern. I és que nosaltres hem anat passejant per aquest Passeig de Gràcia que ho hem fet darrere de la Policia Nacional i els Mossos d'Esquadra, d'aquests cordons que estaven fent i hem pogut comptar fins a 7 focus de focs com aquest que cremen contenidors, també cadires. Ara veiem [...] ara intentem moure'ns una mica, perquè com veieu la situació és una mica complicada aquí al Passeig de Gràcia. L'actuació policial continua per tots els carrers, hi ha diversos focus de manifestants per tota aquesta zona del Passeig de Gràcia. I ara és una miqueta aquesta situació. Intentem ensenyar-vos la imatge del Passeig de Gràcia perquè la pugueu apreciar des d'aquí, hi ha furgons de la Policia Nacional per totes bandes, diversos punts, petits incendis, per tota aquesta zona, pujant cap a Jardinetes de Gràcia si podem ensenyar [...] veieu la [...] no sé si podeu apreciar la imatge ara mateix dels furgons Policials a tot el Passeig de Gràcia, però diferents punts de focs, tanques amb contenidors encesos... Els furgons policials van amunt i avall. Nosaltres hem pogut sortir de carrer Mallorca. Estem veient com estan fent intervencions, agents de la Policia Nacional que intenten baixar el carrer per intentar dispersar també tots aquests manifestants que estan en aquest punt del carrer Mallorca amb Passeig de Gràcia, que no han pogut accedir a la concentració convocada per l'Assemblea Nacional i Òmnium. I nosaltres hem viscut alguns moments de tensió perquè s'han llençat, al llarg d'aquest operatiu, diferents focus: ens han llençat les espelmes que s'havien d'utilitzar per a aquesta concentració; també s'han llençat els agents ous i pintura, ampolles de vidre, objectes de tota mena. No sabem això quan pot durar, com veieu ara mateix diferents focus d'incendis per tot arreu, el Passeig de Gràcia totalment bloquejat per diverses unitats de

la Policia Nacional, Mossos d'Esquadra que estan intentant dissipar tota aquesta concentració que s'havia originat al carrer Mallorca per als manifestants que no podien accedir a la concentració convocada per l'Assemblea i Òmnium”.

Imatge 6: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 Betevé (15/10/19)

Peça informativa 2 — Periodista Ariadna Comas:

“Ara mateix ens trobem en dins d'un hotel perquè ens trobem al carrer Mallorca direcció el Llobregat. Fa res, fa dos minuts, acaben de passar 4 furgons de la Policia Nacional i ens hem vist obligades a poder-nos refugiar dins d'aquest hotel. Veiem també que hi ha unitats de bombers, també diverses ambulàncies; veiem corredisses (no sé si ho podeu apreciar) que vénen del Passeig de Gràcia i entren per aquest carrer Mallorca. I una mica la situació és aquesta: ens intentem refugiar-nos també perquè evidentment aquí mateix hi ha corredisses constants per tots els carrers adjacents al Passeig de Gràcia. Moltes fogueres també al final d'aquest carrer veiem una foguera, ens hem apropat perquè hi havia molts manifestants. Veiem que de nou crec que [...] ambulàncies... crec que és una ambulància que puja per carrer Mallorca amb sentit Besòs. Seguim veient moltes corredisses de manifestants i, de moment, ens intentarem apropar-nos una mica més quan acabi aquest moment.

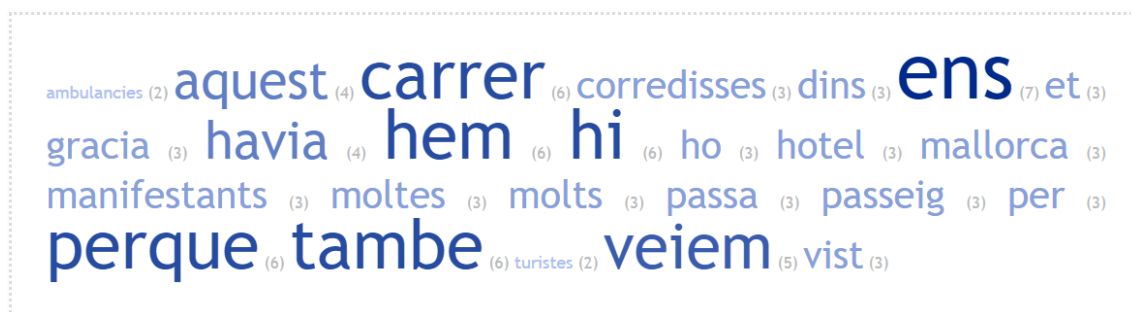
— CONDUCTORA: *Et preguntava si havíeu vist algun llançament de pilotes de goma. Diem que ara Iridia havia dit que se'n podien haver utilitzat.*

Exacte. De fet, ens hem acostat en aquest punt perquè precisament estàvem al carrer Provença i el que hem escoltat és alguna mena de tret. Evidentment, estàvem al carrer Provença i no sabem el què s'ha disparat. Aleshores no et puc assegurar que s'ha disparat, però sí que ho hem escoltat.

— CONDUCTORA: *Ariadna, no sé si aquí on tu et trobes hi ha molts turistes o moltes persones que s'han refugiat com tu, perquè abans veiem com la policia havia acompanyat a un grup de turistes que s'havien refugiat a la Pedrera i no sé si aquí hi havia passat això.*

Sí. Aquí també passa. Intenten que si passa algun turista o alguna persona espantada obrir la porta sempre amb precaució perquè tenen por que entrin manifestants a dins dels establiments.

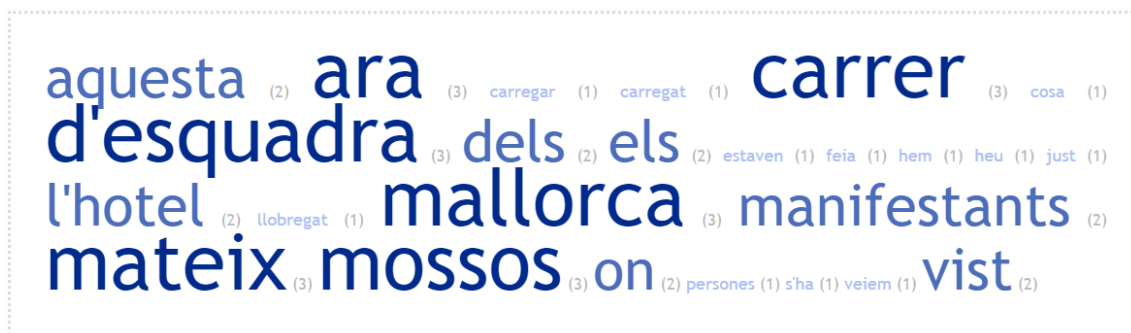
Ho hem vist en aquest hotel però també passa en molts establiments de la zona, sobretot hotels que és el que està obert en aquestes hores al Passeig de Gràcia hi ha tots els carrers adjacents.”

Imatge 7: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 Betevé (15/10/19)

Peça informativa 3 — Periodista Ariadna Comas:

“Sí. Som al carrer Mallorca on ara mateix Mossos d'Esquadra han començat a carregar amb els manifestants que estaven situats en aquesta barricada, en aquest incendi al carrer Mallorca on estàvem fa uns minuts que ens heu vist a l'hotel, just davant de l'hotel. Feia estona que no veiem furgonetes dels Mossos d'Esquadra, doncs ara mateix un grup dels Mossos d'Esquadra ha carregat contra els manifestants, de cop, ara mateix, la cosa s'ha tornat a calmar però hem vist cops de porra contra aquestes persones que estan aquí agrupades en aquesta foguera al carrer Mallorca direcció al Llobregat.”

Imatge 8: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 Betevé (15/10/19)

Peça informativa 4 — Periodista Sergio Segura:

“Doncs nosaltres en els últims minuts el que hem fet ha estat recórrer alguns carrers d'aquí del centre de la ciutat i la veritat és que en la majoria de carrers Plau Claris, Consell de Cent, carrer, també, d'Aragó, veiem barricades. Nosaltres ara mateix som a la cruïlla, doncs, del carrer Pau Claris amb carrer Consell de Cent: hem baixat un carrer, abans estàvem al carrer d'Aragó. Com podeu veure una altra barricada s'ha creat amb contenidors. I el que us podem

explicar és que, com l'anterior connexió, la situació és de bastant normalitat. Sí que veiem algun manifestant, doncs que es passeja per aquí, però, en general, no estan fent cap acció, cap protesta, com a l'anterior connexió. Estem escoltant sirenes policials carrers més enllà i també sobrevolant un helicòpter. Ara mateix, fa poca estona, ha arribat un camió dels bombers que previsiblement creiem doncs que extingirà aquest incendi.”

amb (2) ara (2) barricades (1) cap (2) **carrer** (5) carrers (3) cent (2)
claris (2) **com** (3) connexio (2) consell (2) contenidors (1) d'arago (2)
doncs (4) fa (1) hem (2) l'anterior (2) manifestant (1) mateix (2) mes (1)
nosaltres (2) podem (1) **tambe** (2) **veiem** (2) veure (1)

Imatge 9: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 Betevé (15/10/19)

Peça informativa 5 — Periodista Ariadna Comas:

“Doncs ara mateix [...] ho estem veient com podem, però el que ha passat és que un individu ha començat una baralla amb els concentrats; ens expliquen una persona d'ideologia contrària del que estaria sent la protesta que s'està fent ara mateix, i, de cop i volta, tothom s'ha replegat per fer fora a aquesta persona. Ha sigut una petita picabaralla, però el que estan fent els concentrats és allunyar-lo de la zona on estan, fer-lo fora d'aquest punt del carrer d'Aragó amb Passeig de Gràcia”.

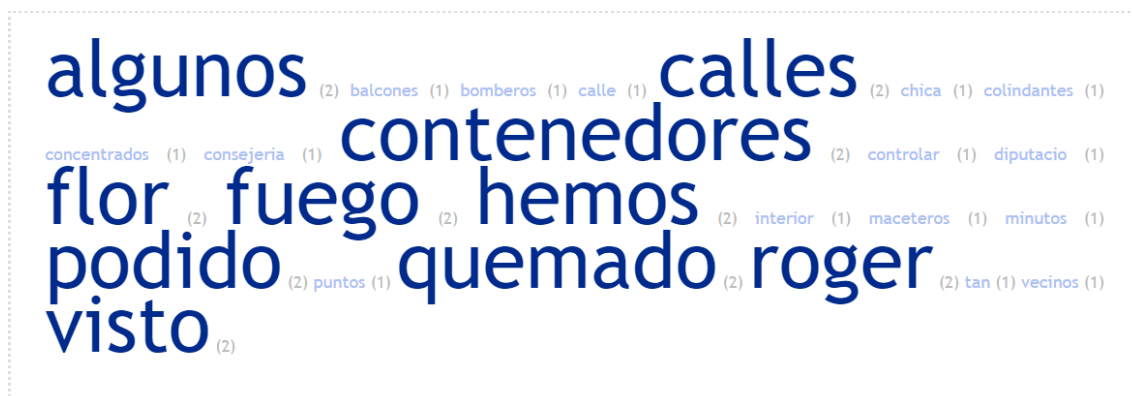
allunyar-lo (1) **amb** (2) **ara** (2) **com** (1) **concentrats** (2) contraria (1)
cop (1) d'aquest (1) **els** (2) ens (1) estaria (1) **fent** (2) fer (1) **fora** (2) gracia (1) individu (1)
mateix (2) on (1) **passat** (1) per (1) **persona** (2) picabaralla (1) replegat (1) sigut (1)
zona (1)

Imatge 10: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 Betevé (15/10/19)

2.1.: Anàlisi del discurs periodístic, dimecres 16 d'octubre de 2019 a *La Noche en 24 horas*.

Peça informativa 1 — Periodista *María Ríos*:

“Mira estamos en el punto Roger de Flor con Diputación, un poco más abajo ahora, aquí hemos visto que han iniciado un nuevo fuego: han quemado contenedores y hace tan solo unos minutos estábamos como decimos en Roger de Flor donde hemos visto toda una calle quemar coches, motos, contenedores y también maceteros. Un fuego bastante intenso donde los vecinos han intentado apagarlo desde sus balcones hasta que han podido llegar los bomberos y ahora ya lo han podido controlar. Llega ahora la ambulancia. Había una chica propietaria de uno de los vehículos que han quemado que estaba con un ataque de nervios. Y ahora mismo todavía quedan todas las calles colindantes cortadas y con algunos puntos todavía con CDR concentrados, algunos con sentadas, como decíamos, en estas calles que tienen acceso a la Consejería de Interior”.

Imatge 11: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 RTVE (16/10/19)

Peça informativa 2 — Periodista *Cristina Pampín*:

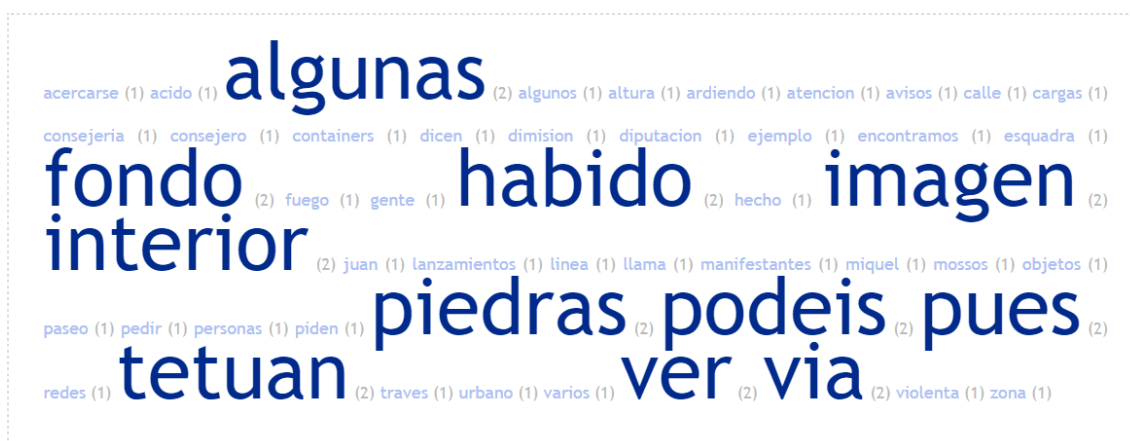
“Sí. Os enseñamos las consecuencias de esas barricadas que se han formado aquí en Roger de Flor: se han quemado como mínimo seis vehículos en este tramo y también otras tres motocicletas. Justo debajo en la zona más próxima a la Gran Vía de les Corts Catalanes veíamos otro vehículo totalmente calcinado y los que estaban al lado con la carrocería que se estaban derritiendo a causa de las llamas que todavía se seguían produciendo en este punto. Los bomberos ahora mismo lo que están haciendo es remojarse toda la zona, todos estos vehículos para evitar que ese fuego pueda reavivarse. También hemos visto como han remojado los edificios y es que las llamas incluso [los vecinos] tenían miedo que llegaran a los balcones. En esa portería que estáis viendo los cristales se han roto a causa del fuego. Lo que más preocupaba es que en esta esquina de la calle hay una gasolinera”.

Imatge 12: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 RTVE (16/10/19)

Peça informativa 3 — Periodista *Ruben Urdiales*:

“Pues sí. Nosotros seguimos en Plaza Tetuán cerca de esa Consejería de Interior donde ha habido algunas cargas policiales de esta jornada. Ahí se han acercado los manifestantes a pedir la dimisión del consejero de Interior, Miquel Buch. Lo que hemos ido encontrando a nuestro paso, pues, lo podéis ver también en imagen, son containers ardiendo, mobiliario urbano como semáforos con fuego; al fondo de esta Gran Vía nos encontramos a altura de Tetuán y lo que podéis ver al fondo es la imagen de la Gran Vía con varios fuegos, gente alrededor y también llama la atención algunos de los avisos que están haciendo, por ejemplo, a través de las redes sociales los Mossos de Esquadra que dicen que ha habido lanzamientos de piedras y también objetos con ácido. Piden no acercarse a la zona de paseo San Juan con la calle Diputación de algunas personas con actitud violenta han hecho lanzamiento de piedras y petardos con la línea policial”.

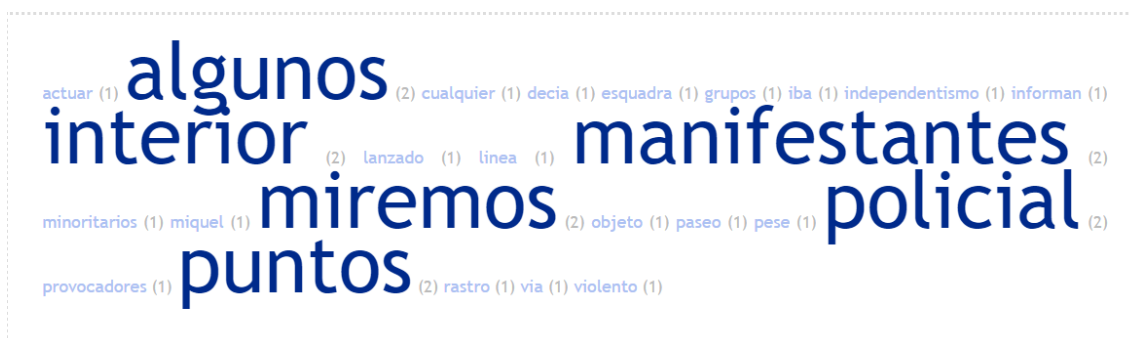

Imatge 13: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 RTVE (16/10/19)

Peça informativa 4 — Periodista *Ruben Urdiales*:

“Sí. La imagen de Barcelona es irreconocible. Miremos donde miremos hay llamas, hay humo, es incluso desagradable respirar en algunos puntos. Vemos todo el rastro de objetos que han dejado los manifestantes. Hemos encontrado adoquines en algunos sitios.

Los Mossos de Esquadra informan también que se han lanzado objetos con ácido. Nosotros estamos en Gran Vía con paseo San Juan, cerca de la Consejería de Interior, también que es uno de los puntos donde se han ensañado los manifestantes contra la línea policial: allí es donde pedían la dimisión del conseller de interior, Miquel Buch, que hoy precisamente ha comparecido ahí para decir que no pensaba dimitir pese a las voces sociales y políticas que se lo piden. Él decía que apoyaba la actuación policial y que iba a actuar la policía en cualquier caso violento. Hablaba de grupos minoritarios de provocadores que se debían de aislar de esas manifestaciones que —apuntaba— no representa al independentismo”.

Imatge 14: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 RTVE (16/10/19)

Peça informativa 5 — Periodista *Ruben Urdiales*:

“Sí. En este punto [cerca de la Consejería de Interior] ahora mismo vemos muchas caras tapadas. De aquí se ha ido hace nada, escasos minutos, algunos vehículos policiales que estaban conteniendo la zona. Hemos visto también lanzamiento de proyectiles por parte de la policía. Los manifestantes a medida que se han ido yendo de aquí [la policía] veíamos como celebraban: muchos fuegos, contenedores volcados a modo de barricadas ubicados en medio de la calle. Y en los balcones también algunos oíamos caceroladas y gritos de "libertad presos políticos”.

Imatge 15: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 RTVE (16/10/19)

2.2.: Anàlisi del discurs periodístic, dimecres 16 d'octubre de 2019 a Bàsics (Betevé).

Peça informativa 1 — Periodista *Marta Martorell*:

“Hola, Eva, bona nit. Doncs sí, em trobo aquí al passeig de Sant Joan amb el carrer de la Diputació, per tant, just davant de la Conselleria d'Interior. Per tant, ja podem dir que aquest és un dels objectius d'una de les manifestacions que està en marxa a hores d'ara a la ciutat de Barcelona. És força la gent que es concentra ara mateix aquí davant de la Conselleria, que, com podem veure, està totalment blindada per diverses tanques; tanques, primer, en forma de creu (encreuades) de l'ajuntament de Barcelona, però després una mica més enllà tanques més altes amb més d'un metre que separen els manifestants de la policia. De moment, consignes a favor de la llibertat dels presos polítics i de tant en tant també es van llençant papers de vàter. Ho podeu veure aquí, de seguida us ensenyem el terra. Just davant de la Conselleria és ple de paper higiènic. Aquesta era, doncs, la convocatòria que feia els CDR al carrer de la Marina: una columna s'ha dividit hi ha vingut fins aquí i quan han arribat han llençat també aquests papers higiènic. Per què? Perquè avui el que denunciem —diuen— és la violència policial amb què els Mossos d'Esquadra han actuat aquests dies a Barcelona: dilluns a l'aeroport bàsicament, però, sobretot, l'actuació policial que van fer ahir al carrer de Mallorca que després van derivar amb alguns aldarulls al Passeig de Gràcia. Per tant, ara mateix, aquesta és la situació. Manifestació, de moment, pacífica, i amb atenció també (ho podeu sentir) amb un helicòpter de la Policia Nacional que ara mateix sobrevola aquesta zona. Li fan xiulets i també li criden algunes consignes amb les mans alçades com ara segurament podeu sentir en aquestes imatges. Per tant, pendents, doncs, de la situació aquí. De moment manifestació tranquil·la i encara hi ha força espai que separa la policia, concretament tres furgons dels Mossos d'Esquadra, dels manifestants”.

alguns (1) **amb** (7) aquesta (3) aquests (2) ara (4) barcelona (3)
bàsicament (1) **carrer** (3) ciutat (1) columna (1) com (2) **conselleria** (3) consignes (2)
d'esquadra (2) **davant** (3) **dels** (4) després (2) dilluns (1) **doncs** (3) **els** (3)
força (2) hi (2) ho (2) just (2) les (2) li (2) mallorca (1) **manifestacio** (2)
manifestants (2) **mateix** (3) **mes** (3) metre (1) **moment** (3) **mossos** (2)
papers (2) **passeig** (2) **per** (6) **podem** (2) **podeu** (3) **policia** (3)
policial (2) **sentir** (2) separa (1) **situacio** (2) **tambe** (4) **tanques** (3)
tant (6) tres (1) **van** (3) **veure** (2)

Imatge 16: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 1 Betevé (16/10/19)

Peça informativa 2 — Periodista *Marta Martorell*:

“Doncs mira Eva, pocs minuts després d'acabar aquesta primera connexió que hem fet en el programa aquí la cosa s'ha enfilat. Us explico. Els manifestants han continuat fent llançaments, de fet, continuen fent-ho, de papers de vàter però també d'ous i de pintura. Han començat a moure totes les tanques que blindaven tota la Conselleria d'Interior. Les han mogut, les han sacsejat durant força estona i, evidentment, han aconseguit moure-les de manera que han obert el pas d'aquestes tanques hi han superat aquesta línia policial que havia, doncs, blindat la Conselleria d'Interior fins ara. En aquest mateix moment, doncs, les furgonetes just que estaven davant la línia policial, han obert portes i hi han sortit alguns dels agents antiavalots i, ara mateix, podríem dir que estan ja tots a peu de terreny formats amb els escuts pendents d'aquesta mobilització que els continuen fent llançaments. Llançaments molt constants. De moment no hem sentit que la policia hagi fet cap alerta per megafonia: la policia es manté, doncs, just enfront dels manifestants, expectants d'aquests llançaments. Veiem també que els manifestants continuen agafant les tanques i les llencen contra aquesta línia. De moment situació controlada, però he de dir que força tensa perquè la confluència del que és el passeig de Sant Joan amb el carrer de la Diputació és força ampla. Per tant, avui podríem dir que els Mossos avui no tenen un únic front obert. N'hi ha diversos: al mig ho blinden furgons dels Mossos d'Esquadra però els costats sí que hi ha agents —com dèiem— a peu de terreny amb formació per intervenir en qualsevol moment. I evidentment molts mitjans de comunicació, fins i tot hi ha el cap de premsa d'Interior: això denota que estem a prop d'una infraestructura del Govern català com és la Conselleria d'Interior. Han tirat fins ara molts papers de vàter, però, fins i tot, estan tirant alguns petards. També segurament sentireu en aquestes imatges que us estem oferint aquí en directe des de la Conselleria d'Interior, on, com us dèiem, una part de la manifestació que s'havia concentrat en el carrer de la Marina convocada pels Comitès de Defensa de la República (CDR) s'ha disgregat de la concentració que hi havia allà, han avançat cap al carrer Aragó i tan bon punt han arribat aquí al passeig Sant Joan han baixat aquesta via i han vingut cap aquí. No fa gaire he de dir que han arribat, per tant, l'atenció avui d'alguna manera sí que potser ha començat abans. Recordem [sic] que ahir el carrer de Mallorca es va allargar una mica més. Aquí no ha durat massa, per dir-ho d'alguna manera. Els manifestants llançaven papers de vàter però de seguida han mogut tanques com us deia hi ha crescut aquesta tensió i això ha fet sortir els agents que veieu en imatges i ara pràcticament tots els agents com veieu estan fent llançaments continuats d'aquesta línia policial que ara mateix blindava la vorera del carrer de la Diputació. L'helicòpter de la Policia Nacional que continua sobrevolant aquesta zona tots aquests dies que s'està donant resposta a la sentència del procés. Ja ho hem explicat aquí a Betevé en diverses ocasions que els Mossos d'Esquadra actuen de manera coordinada

amb els cossos i forces de seguretat de l'Estat. I ara mateix, a peu de terreny, Mossos d'Esquadra i un helicòpter de la Policia Nacional que està sobrevolant aquesta zona. Més enllà de la línia, ara per exemple, veiem que els manifestants estan agafant algunes tanques d'obra (ho podeu veure a les imatges) que imaginem que estaven col·locades als voltants d'aquesta conselleria per alguna tasca que s'estava fent; doncs els manifestants el que estaven fent és posar-s'hi just al darrera. Per tant ara és força la distància que separa manifestants de policia però en aquests moments Mossos d'Esquadra sembla que el que han fet és avançar. No podem parlar ara mateix d'una intervenció. Estan retirant algunes tanques i sembla que estan fent espai. I ara sí que no els separen més que aquestes tanques d'obra mentre continuen els llançaments d'objectes, de llaunes, ara poc paper de vàter. Estan tirant objectes més contundents, amb més pes, perquè puguin arribar en aquesta línia policial. Aquí els Mossos no han anunciat cap intervenció policial per megafonia, es mantenen expectants a totes les accions que estan passant aquí al carrer de la Diputació just davant de la Conselleria d'Interior on podeu veure els manifestants continuen amb llançaments i ja són poques les tanques que separen policia dels manifestants”.

Imatge 17: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 2 Betevé (16/10/19)

Peça informativa 3 — Periodista *Marta Martorell*:

“Doncs aquesta és la imatge ara Eva. Com esteu veient, furgons dels Mossos d'Esquadra que es mantien en tot moment aquí, al carrer de la Diputació, davant de la Conselleria, doncs estan avançant just per on estaven els manifestants. Com veieu han superat la línia de tanques com us explicava fa pocs minuts ja havien separat entre uns i altres i ara han optat per avançar aquests furgons de la brigada mòbil. Estan avançant just a la zona on hi havia la manifestació, sembla, doncs, que el que volen és guanyar espai. Com us deia, fins ara hi havia molt pocs metres fins de separació entre uns i altres un cop han separat les tanques i el que estan fent ara és avançant les furgonetes de la brigada mòbil, baixen algunes pel passeig de Sant Joan; d'altres volen intentar pujar. Per tant, dir que tota la part del Llobregat i hi són els Mossos d'Esquadra amb aquestes furgonetes que intenten —com us explico— guanyar espai i els manifestants es

col·loquen just a l'altra banda. Veiem que encara arriben alguns llançaments, però he de dir que pocs. Tot això ha passat en un moment en què els Mossos d'Esquadra han començat a llençar projectils d'espuma: aquest és un material antidisturbis força utilitzat aquí a Catalunya pels Mossos d'Esquadra per dispersar manifestacions. Ja ho sabeu que els Mossos no poden utilitzar les pilotes de goma perquè es van prohibir aquí al Parlament de Catalunya, utilitzen altres materials i un d'aquests són els projectils de foam que ja els hem vist llençar al llarg d'aquests dies en diverses manifestacions i avui també ho han fet. Ha estat en aquest moment quan han llençat reiteradament alguns d'aquests projectils quan les furgonetes han aprofitat aquest moment doncs per avançar i guanyar espai del passeig de Sant Joan. Com veieu els manifestants estan a la vorera del Besòs i al mig pràcticament travessant el carril bici d'aquest passeig hi ha les furgonetes que ara baixen direcció el parc de la Ciutadella; això sí, amb la visió cap a la manifestació que ara mateix està a la banda del Besòs.”

Imatge 18: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 3 Betevé (16/10/19)

Peça informativa 4— Periodista Josep Basses.

“El que estem veient ara mateix al carrer Roger de Flor a uns cinquanta metres més amunt on estaven en l'anterior punt de connexió, però el que veiem aquí al davant són sis o set cotxes que estan cremant: estem sentint esclafits tota l'estona, de trencadisses dels vidres de l'explosió dels pneumàtics, també d'algun dipòsit de les motocicletes que estan aparcades al costat d'aquests cotxes. I veiem com aquest foc ja arriba de tocar a les cases i, fins i tot, a sota d'aquests balcons. De fet el que estem veient aquí a l'esquerre ara mateix (si la Mireia [càmera] pot enfocar cap aquí a la vorera) és un dels agents de la Guàrdia Urbana que ha portat aquesta mànega ell mateix fins aquest punt. I ara mateix hi ha una persona anònima aguantant aquesta mànega intentant fer arribar l'aigua fins aquest foc per intentar sufocar aquest incendi. Com diem en aquest punt hi ha des de fa estona hi ha cinc o sis cotxes segur que estan cremant ja amb un nivell d'intensitat bastant alt. Ara veiem com les flames s'intensifiquen a sota dels pisos que

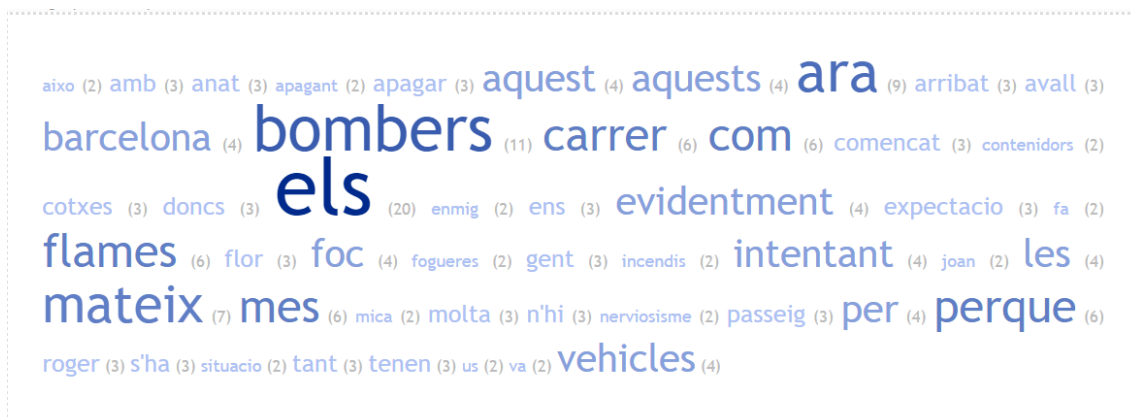
estan ubicats en aquest punt aproximadament en el número cent trenta del carrer de Roger de Flor. I l'aigua, de moment, no arriba per a poder sufocar aquestes flames que ara ja estan anant a la baixa en la part central (veiem de fet el cotxe al fons). Com diem són quatre o cinc que s'afegeixen al cotxe que ja hem vist cremar fa uns moments a un centenar de metres més avall d'aquest mateix carrer de Roger de Flor. Just aquí on som al darrere a una vintena de metres hi ha el cordó policial amb les furgonetes de la Policia Nacional i els Mossos d'Esquadra que estan al darrere d'uns contenidors al mig de la cruïlla i també hem vist, doncs, com els manifestants segueixen encara fent presència just al davant d'aquests Mossos d'Esquadra uns metres més enllà. Aquí podem veure els Mossos aquí al mig de la cruïlla al darrere [sic] d'aquests contenidors per a protegir-se i uns metres més enllà a l'esquerra, doncs, fa uns minuts hi havia tota la presència dels manifestants que ara veiem que s'han dispersat uns metres més enrere. En aquest punt ara mateix no hi ha enllumenat públic, en el tram del carrer entre Diputació i la Gran Via d'aquest carrer de Roger de Flor, entre Diputació i Consell de Cent, volem dir, en aquest carrer de Roger de Flor. Encara al fons veiem també com crema alguna de les barricades, concretament la que ha afectat abans aquella altre vehicle. Aquí en aquest punt de la ciutat, a pocs metres on hi ha la seu del Departament d'Interior la situació és encara molt tensa i les flames com veieu cremant encara amb molta virulència: hem de fer-ho a una distància prudencial per donar-vos aquestes imatges perquè la veritat és que no paren de sentir-se petites explosions d'elements dels vehicles que, a causa de les flames, van pujant de temperatura fins al punt d'esclatar. Ara sí que veiem com les mànegues dels bombers han arribat ja a tocar en aquests cotxes que estan cremant i els flames dels pisos ja s'estan començant a apagar, i ara ja estan començant a sufocar les flames que afecten els vehicles. Com dèiem, us recordem, aquesta foguera, aquesta barricada concretament, que està situada a menys de cinquanta metres d'una benzinera que hi ha aquí al centre de l'Eixample d'aquesta cruïlla de Diputació amb Roger de Flor. Una benzinera que encara que està ben assegurada hi ha uns metres d'aquest foc, però no està a gaire distància”.

Imatge 19: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 4 Betevé (16/10/19)

Peça informativa 5— Periodista *Marta Martorell*:

“Doncs nosaltres també ens trobem aquí al carrer de Roger de Flor, el punt àlgid —podríem dir— del que està passant ara aquí a l'Eixample. I és que una de les fogueres que s'ha encès aquí de contenidors ha calat entre cotxes i les flames evidentment doncs han anat en augment. Ara fa ben poc que han arribat els bombers de Barcelona. S'ha produït una situació curiosa i és que els bombers han arribat pel passeig de Sant Joan amb el carrer de Consell de Cent i han començat a apagar algunes fogueres petites i els mateixos manifestants els cridaven amb una mica de desesperació —perquè no dir-ho— [sic] i els deien: "Hey! Aneu cap a baix que hi ha flames molt més altes que estan agafant cotxes més avall". Aleshores, d'alguna manera, els bombers no escoltaven perquè ells actuen per ordres dels seus dirigents però evidentment, finalment, els han fet cas: han tirat cap avall, han corregut una mica carrer avall i han trobat aquestes flames que ara mateix estan apagant enmig de molta expectació de manifestants i, sobretot, de mitjans de comunicació com nosaltres. Som moltes les càmeres de vídeo i de foto que estan intentant captar aquest moment perquè evidentment aquests focs ahir no es van veure i va haver-hi incendis petits. Això avui és una altra cosa, perquè no només han cremat els contenidors que evidentment són de plàstic, sinó que aquí ha anat a més: han agafat cotxes, més d'un cotxe, en conto ara mateix més de quatre; segurament que a l'altra banda n'hi ha més però el fum no m'ho permet veure. Per tant n'hi ha quatre vehicles, ara mateix, amb foc a l'interior i els bombers de Barcelona els estan intentant apagar. Com us deia enmig de molta expectació i cert nerviosisme també entre la gent. Fins i tot hem vist com els veïns treien una mànega d'aigua per ajudar als bombers, però demostra aquest nerviosisme, aquest neguit que s'està vivint entre la gent que estem seguint aquests fets perquè aquestes flames han anat en augment, i com us explicava, han pres alguns vehicles que ara els Bombers de Barcelona estan intentant aturar. Aquesta és, doncs, la situació a hores d'ara. Ara mateix aquí els protagonistes són els bombers. S'ha sentit el lema que ens recorda a l'1 d'octubre: "els bombers sempre seran nostres". Això és el que la gent ha cridat a tan bon punt els bombers han arribat aquí, i la policia ha quedat en un segon terme. Tant els Mossos d'Esquadra com la Policia Nacional no estan aquí mateix a on ens trobem, continuen al passeig de Sant Joan, als voltants bàsicament d'aquest passeig. I ja fa estona que no hi ha intervenció policial perquè just després d'aquesta intervenció han començat aquests incendis que, ara mateix, són els que tenen tot el protagonisme d'aquesta manifestació que ha començat al vespre a la Conselleria d'Interior i que ara mateix es troba aquí al carrer paral·lel, el carrer de Roger de Flor on els bombers estan intentant apagar aquest foc que ha pres aquests vehicles. Sembla que la sufocació va avançant. Veig vehicles que gairebé no tenen flames, gairebé han aturat el foc que el pren, però n'hi ha d'altres que encara tenen foc a l'interior. Per tant, molta expectació aquí seguint com els bombers de Barcelona estan apagant les flames aquí al carrer de Roger de Flor.”

Imatge 20: Freqüència de paraules unitat d'anàlisi 5 Betevé (16/10/19)